

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilun koulutusohjelma

Marita Mäkinen

MAASAUNASTA KOTIKYLPYLÄÄN
Kodin peseytymistilojen muutos ja tulevaisuus

Opinnäytetyö
Toukokuu 2013

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2013
Muotoilun koulutusohjelma
Sirkkalantie 12 A
80100 JOENSUU
p. 050 438 7550

Tekijä

Marita Mäkinen

Nimeke

MAASAUNASTA KOTIKYLPYLÄÄN – Kodin peseytymistilojen muutos ja tulevaisuus

Tiivistelmä

Opinnäytetyön aiheena ovat kodin peseytymistilat. Työn tavoitteena on luoda skenario, kuinka kodin peseytymistilat muuttuvat tulevien 10–20 vuoden kuluessa sisustus suunnittelun näkökulmasta. Tutkimusmenetelmänä on käytetty teemahaastattelua. Lisäksi työhön on koottu tietoa kirjallisuuskatsauksella peseytymistilojen historiasta ja kyseisten tilojen suunnittelun pääperiaatteista. Aihevalinta on ajankohtainen ja keskeinen, koska peseytymistilat ovat kokeneet suuren muutoksen 2000-luvulla, sillä kyseisiin tiloihin on alettu panostamaan ja ihmiset kaipaavat näiltä tiloilta yhä vain enemmän.

Haastattelut toteutettiin 14.1–3.2.2013 Joensuussa ja Jyväskylässä. Haastateltavat olivat sisustussuunnittelijoita, sisustusarkkitehtejä, arkkitehtejä, sauna-alan ja kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajia sekä valmistaloedustajia.

Haastattelutulosten mukaan tulevaisuudessa peseytymistilat ovat entistä keskeisempiä tiloja suhteessa muihin asunnon tiloihin. Tilakoot kasvavat uusien toimintojen myötä. Kylpyhuoneet muuttuvat oleskelutilamaisemmiksi. Koti teknillistyy ja peseytymistiloille käynee samoin.

Kieli

suomi

Sivuja 74

Liitteet 3

Liitesivumäärä 6

Asiasanat

sauna, kylpyhuone, sisustussuunnittelu, haastattelututkimus

THESIS
May 2013
Degree Programme in Design
Sirkkalantie 12 A
80100 JOENSUU
FINLAND
Tel. +358 50 438 7550

Author

Marita Mäkinen

Title

From Sauna Pit to Home Spa – Change and Future of Washing Facilities at Homes

Abstract

This thesis focuses on washing facilities at homes. The purpose of this study is to create a scenario on how home washing facilities will change during the next 10–20 years from an interior designer's point of view. The research method for the study includes themed interviews. The thesis also includes theoretical information based on field-specific literature concerning the history and designing methods of washing facilities. The topic is current and important, because washing facilities have witnessed a big change in the 21st century, since people have started to invest in these facilities and more attention is paid to quality required of these facilities.

The interviews were carried out on 14 January –3 February 2013 in Joensuu and in Jyväskylä. The interviewees included interior designers, interior architects and architects, sales representatives for the sauna, bathroom and prefabricated house companies.

According to the results of the interviews, washing facilities will be even more important parts of a house in the future. Room sizes will increase because of new functions and thus, bathrooms will become more lounge-like spaces. Homes will become more technical and so will be washing facilities as well.

Language
Finnish

Pages 74
Appendices 3
Pages of Appendices 6

Keywords

sauna, bathroom, interior design, interview study

Sisältö

1	Johdanto.....	6
2	Viitekehys ja toiminta-asetelma	7
3	Kodin peseytymistilojen merkitys ja historia	10
3.1	Saunan merkitys suomalaisille.....	10
3.2	Peseytymistilojen kehitys ja erilaiset saunatyypit.....	11
3.3	Sisustustyylit peseytymistiloissa vuosina 1960–2000	16
4	Kylpyhuoneen suunnittelu	24
4.1	Yleistä	24
4.2	Sijainti ja toiminnot.....	24
4.3	Tilasuunnittelu.....	26
4.4	Kalusteet ja varusteet	28
4.5	Rakennesuunnittelu	28
4.6	Lvis-suunnittelu.....	29
5	Saunan suunnittelu.....	31
5.1	Yleistä	31
5.2	Sijainti ja toiminnot.....	32
5.3	Tilasuunnittelu.....	34
5.4	Lauteet, kalusteet ja kiuas	36
5.5	Rakennesuunnittelu	37
5.6	Lvis-suunnittelu.....	39
6	Haastattelut	41
6.1	Teemahaastattelu	41
6.2	Haastatteluiden suunnittelu, toteutus ja aineiston analysointi	42
7	Tulokset.....	44
7.1	Sekundaaritulasta primääritilaksi	45
7.2	Monitoimipeseytymistilasta rentoutumistilaksi	45
7.3	Saunominen muuttaa muotoaan.....	49
7.4	Kylpyhuoneen pintamateriaalit ja kalustus	54
7.5	Valaistus ja teknologia	59
7.7	Parannusehdotukset ja muutosten ajallinen arviointi	62
8	Yhteenveto	63
9	Pohdinta	68
	Lähteet.....	70

Liitteet

- Liite 1 Peseytymis- ja wc-tilojen kalustus ja varustus henkilömäärän mukaan
- Liite 2 Teema-alueuettelo
- Liite 3 Haastattelukysymykset

1 Johdanto

Niin kuin jokaisella meistä
on sydämessä jokin suurin rakkautemme,
jokin ihminen, joka on meille tärkein,
niin on melkein jokaisella suomalaisella
sielussaan yksi erityinen sauna,
jonka muisto seuraa häntä läpi elämän.

Kersti Bergroth

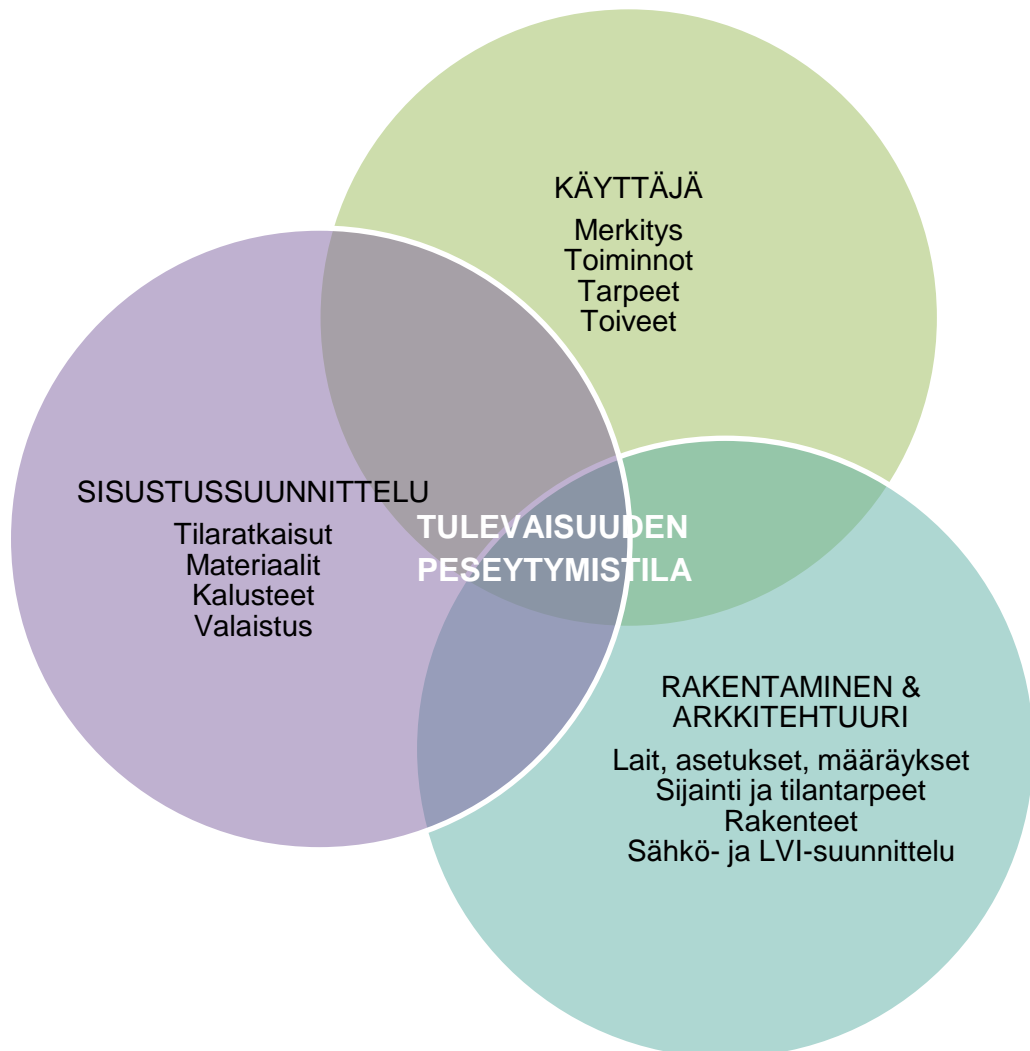
Saunan merkitys suomalaisille on aivan erityinen. Entisaikaan sauna on kulkenut ihmisen mukana hänen koko elinkaaren ajan, aina syntymästä kuolemaan saakka. Se on ollut osana monissa elämän keskeisissä käännekohtissa. Ajat ovat muuttuneet ja niin on saunakin, silti sen asema on edelleen suomalaisille vankkumaton.

Ajatus opinnäytetyön aiheesta, kodin peseytymistilat, syntyi ollessani syksyllä 2011 opintoihin sisältyvässä työharjoittelussa Joensuun Laattapisteellä. Aihe on ajankohtainen, sillä peseytymistilat ovat kokeneet melko suuren muutoksen laman jälkeisen 2000-luvun sauna- ja kylpyhuonebuumin myötä. Opinnäytetyössäni tarkoitukseni onkin selvittää, kuinka peseytymistilat tulevat muuttumaan nykyisestä sisustussuunnittelun näkökulmasta käsin.

Opinnäytetyöhön on koottu kirjallisuutta hyödyntäen teoriatietoa peseytymistilojen historiasta ja suunnittelun pääperiaatteista. Opinnäytetyössäni selvitetään tutkimushaastattelun avulla, kuinka kodin peseytymistilat tulevat muuttumaan seuraavan 10–20 vuoden aikana. Haastateltavat ovat alan parissa työskenteleviä sisustussuunnittelijoita, sisustusarkkitehtejä, arkkitehtejä, sauna-alan ja kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajia sekä valmistaloedustajia. Yhteenvetona haastatteluaineistosta koostan ArchiCAD-ohjelmalla 3D-mallinnukset saunasta ja kylpyhuoneesta.

2 Viitekehys ja toiminta-asetelma

Visuaalinen viitekehys kokoaa opinnäytetyön keskeiset elementit (kuva 1). Viitekehys koostuu käyttäjästä, sisustussuunnittelusta sekä rakentamisesta ja arkkitehtuurista, joiden keskiöön muodostuu kodin tulevaisuuden peseytymistila.

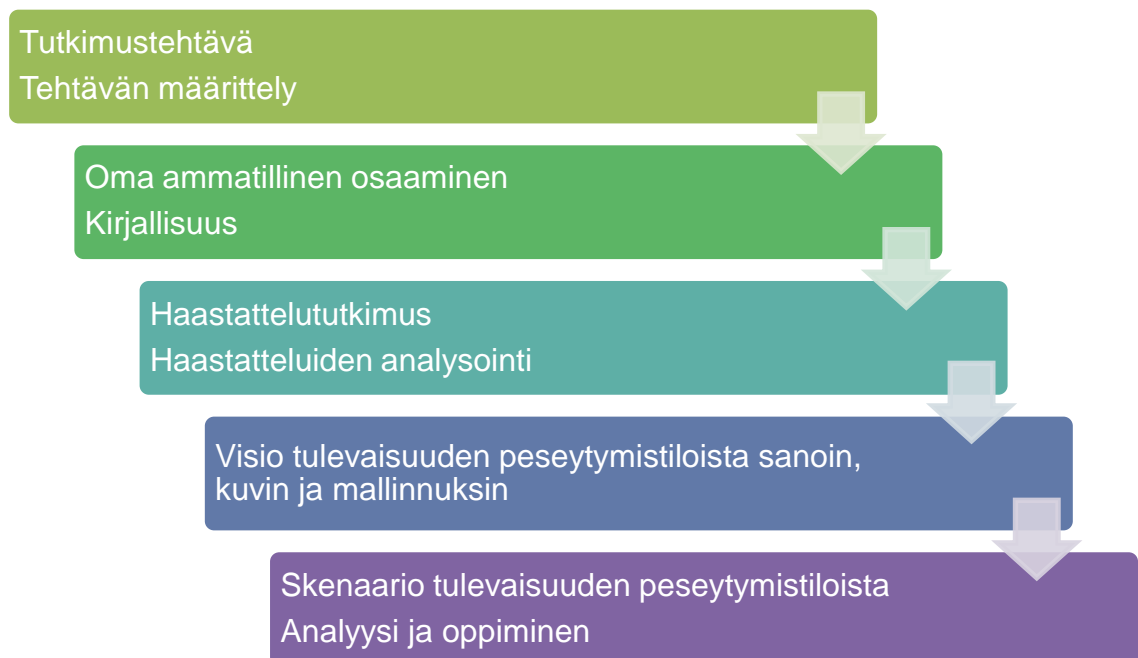
Kuva 1. Visuaalinen viitekehys.

Tilojen suunnittelu lähtee liikkeelle käyttäjän toiveista ja tarpeista, kuinka hän tilaa tulee käyttämään ja millainen sen merkitys hänelle on. Käyttäjä luo haaveen tulevasta tilasta.

Rakentamiseen ja arkkitehtuuriin liittyvät seikat luovat raamit, joiden sisällä sisustussuunnittelu tapahtuu, näitä voivat olla esimerkiksi märkätiloja koskevat määräykset mitoitukselta tai vedeneristämisestä. Sivuan rakennusmääräyksiä ja -ohjeita, mutta pääasiallisesti käsittelen opinnäytetyössäni peseytymistiloja sisustussuunnittelun näkökulmasta.

Sisustussuunnittelu koostuu muun muassa tilaratkaisujen, materiaalien, kalusteiden ja valaistuksen suunnittelusta. Sisustussuunnittelijan tehtävänä on toteuttaa käyttäjän haave tilasta rakentamiseen liittyvien määräyksiä ja muiden rajoitteiden luomissa rajoissa.

Visuaalisella toiminta-asetelmalla kuvaan opinnäytetyöprosessiani, jonka tuloksena syntyy skenaario tulevaisuuden peseytymistilasta (kuva 2). Opinnäytetyöprosessi ja -raportti etenevät pääpiirteissään ”käsi kädessä”.

Kuva 2. Visuaalinen toiminta-asetelma.

Opinnäytetyön aihe, kodin peseytymistilat, syntyi syksyllä 2011 ollessani työharjoittelussa Joensuun Laattapisteellä. Tutkimustehtävä tarkentui keskustellessani koulutusohjelmani, sisustusarkkitehtuurin ja kalustesuunnittelun, opettajan Katri Martikaisen kanssa käsittämään tilojen muutosta ja tulevaisuutta. Lähestyn ai-hetta sisustussuunnittelun näkökulmasta. Rajaan aihealueeni koskemaan suo-malaisten kotien peseytymistilojen tulevaisuutta noin seuraavan 10–20 vuoden aikana. En käsittele tulevia muotivillityksiä vaan kehityssuuntaa, kuinka kodin peseytymistilat tulevat kehittymään nykyisestä. Aihe on ajankohtainen ja kes-keinen, sillä peseytymistilat ovat kokeneet suuren murroksen ja käyttäjät kai-paavat näiltä tiloilta yhä vain enemmän.

Syvennän omaa ammatillista osaamistani tutustumalla saunoja ja kylpyhuoneita koskevaan kirjallisuuteen, artikkeleihin ja tutkimuksiin, joiden pohjalta työstän katsauksen peseytymistilojen historiaan ja suunnittelun peruseräperiaatteisiin. Tie-donhaussa esiin tulleista aihealueista työstän teemahaastatteluun kysymyk-senasetteluun teemat.

Etsiessäni vastauksia tutkimustehtävään, millainen tulevaisuuden peseytymisti-la tulisi olemaan, käytän tutkimusmenetelmänä teemahaastattelua. Teen haas-tatteluita alan parissa työskenteleville henkilöille sisustussuunnittelijoille, sisus-tusarkkitehdeille, arkkitehdeille; kylpyhuoneiden ja sauna-alan erikoisliikkeiden edustajille sekä valmistaloedustajille. Haastatteluaineiston analysoinnissa hyö-dynnän sisällönanalyysiä. Lopuksi tiedonhaun, teemahaastatteluiden ja oman ammatillisen osaamisen pohjalta kokoon yhteenvetona skenaarion tulevaisuu-den peseytymistiloista.

3 Kodin peseytymistilojen merkitys ja historia

3.1 Saunan merkitys suomalaisille

Suomessa on noin 5,1 miljoonaa asukasta ja lähes 1,7 miljoonaa saunaa – yksi sauna kolmea asukasta kohden (Pentikäinen 1999, 91). Saunan merkitys suomalaisille on paljon enemmän kuin vain peseytymispaikka. Sen rakentamiseen ja käyttöön liittyy yhä runsain määrin kokemuseräistä perinnetietoa, tapoja ja uskomuksia. Sauna on osoittautunut eläväksi ja muuntautumiskykyiseksi kulttuurimme osaksi. Suomalainen sauna (kuva 3) on identiteettisymbolina Kalevalan kaltainen. (Laaksonen 1999, 140.)

Kuva 3. Saunan löylyissä (Piirros: Sakari Pälsi).

Menneen ajan perhe- ja sukuyhteisön rituaalinen keskus oli sauna, jossa kylvettiin, parannettiin sairaita, synnytettiin lapsia ja valmistettiin ruumiit hautausta varten. Sauna oli yhteisön ja sen hyvinvoinnin, sosiaalisen suhteiden ja siirtymäriittien pyhättö. (Walimaa 1999, 94.) Suomalainen nainen on 1930-luvulle saakka synnyttänyt pääsääntöisesti saunassa. Tärkein parannuslaitos vanhan ajan ihmiselle oli sauna, jossa pestiin ja kylvetettiin kaikki vaikeimmatkin taudit. Siellä myös hierottiin ja kupattiin. (Pentikäinen 1999, 104–109.)

Saunominen on liittynyt oleellisena osana moniin siirtymäriitteihin, kuten laskeutumiseen arjesta pyhään lauantaisin tai joulun ja muiden kirkollisten juhlapäivien aattona, sekä siirtymiseen työstä naiseksi morsiuksaunassa (Vuolle-Apiala 2009, 219). Saunalla on ollut oma osansa myös maatalousvuoden kulussa. Saunassa tehtiin yhdessä monet elinkeinoelämän keskeiset toimet: pellavan loukutus, lihan palvaaminen, sekä oluen- ja sahdinpano mallassaunassa. (Pentikäinen 1999, 108.)

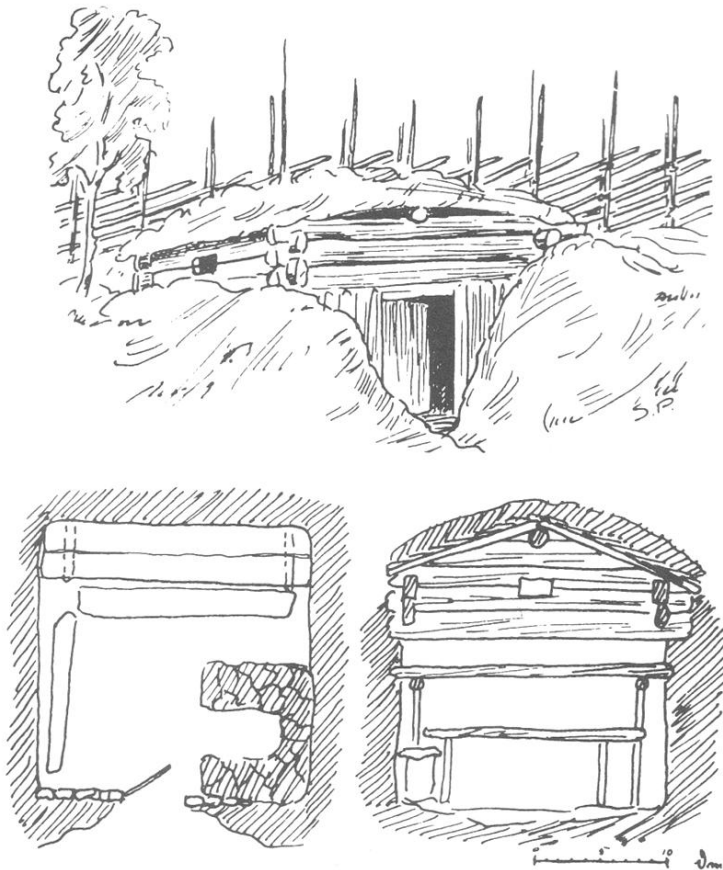
Entisaikaan sauna oli suomalaiselle pyhä paikka. Saunassa oli oltava kuin kirkossa hartautta noudattaen. Hoilottaminen, kiroaminen, juoruaminen, pahojen puhuminen, piereminen ja meluaminen olivat kiellettyä. (Pentikäinen 1999, 102.)

3.2 Peseytymistilojen kehitys ja erilaiset saunatyypit

Sauna on meille hyvin vanhaa kansanperinnettä, mutta silti yhä elävää. Sauna on uskollisesti seurannut ja näyttää yhä seuraavan suomalaista kaikkialle ja sen kehitysvaiheet liittyvät kiinteästi elämistemme ja asumistemme muutoksiin. Vaikka ikivanhasta saunaperinteestä on paljon säilynyt meidän päiviimme asti, sauna on kuitenkin muuttunut pitkän historiansa aikana niin, että nykyisin saunomme tiloissa, jotka poikkeavat merkittävästi menneen aikojen saunoista. (Helamaa 2008, 9.)

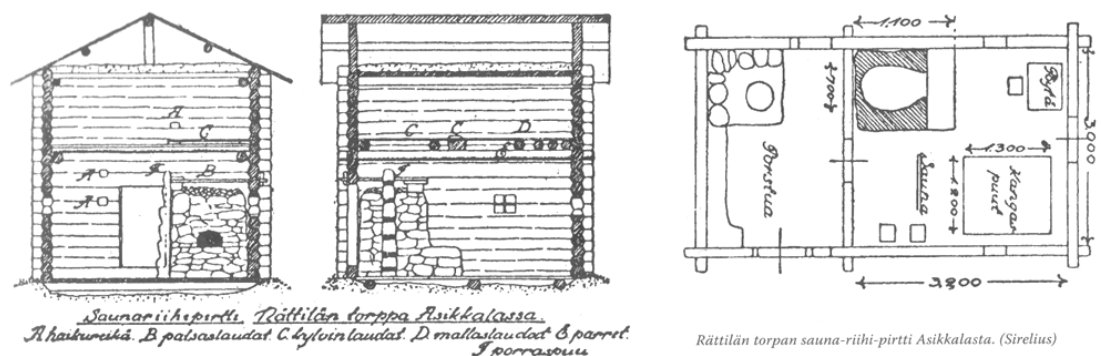
Saunan alkuperä ei ole yksiselitteinen. Monet muinaistutkijat ovat saunan alkuperää selvitellessään päätyneet siihen, että edesmenneet esi-isämme omaksuivat saunan käyttöönsä jo ennen tänne tuloaan silloisilta naapureiltaan ja toivat sen tänne mukanaan. Arkeologisista kaivauksista puolestaan nousee esiin toisenlainen mahdollisuus, että sauna olisikin ollut täällä jo ennen suomalaisia. Jos ei vielä varsinaisena saunarakennuksena, niin jonkinlaisen paikkana hikoi-lukylvylle, sellaiselle, mikä on kuulunut monien alkuperäiskansojen elämäntapoihin ympäri maailmaa. Kaivauksissa löytyneet kivikauden asumusten jopa parimetrisellä halkaisijalla olevat kuoppaliedet ovat saattaneet olla eräänlaisia kiukaita. Lämmittämisen jälkeen sen ylle on kylpemistä varten tehty riukujen varaan nahoista telttamainen rakennelma. (Helamaa 2008, 9.)

Koska metsistä ja vesistä elantonsa pyytävä erämies saattoi kuljettaa mukanaan vain välttämättömät varusteensa, oli asumuksen, ja samalla saunankin, oltava tilapäinen ja helposti pystytettävä rakennelma. Matala, riu’uista ja oksista kyhätty ja vitsaksilla yhteensidottu metsäkota, osittain maahan kaivettuna maakotana ajoi saunan virkaa. Kun erämaahan syntyi pieniä raivioita ja tuhkaisia kaskimaita, ei asunnon liikkuvaisuus enää ollut niin tärkeää. Näin ollen asumukseen kannatti nähdä enemmän vaivaa ja matalaan kuoppaan tehty maakota alkoi saada lisää syvyyttä. Kuoppaa syvennettiin niin, että lopuksi asunto oli kattoa lukuun ottamatta täysin maanalainen rakennelma. Maapirtti palveli aluksi sekä asuntona, että saunana, kunnes ajan mittaan maa-asunto jäi pelkästään saunana käytettäväksi. *Maasaunat* (kuva 4) pysyivät käytössä pitkään ja ne tulivat uudelleen käyttöön sotien aikana rintamalla olosuhteiden pakosta. (Helamaa 2008, 11–13.)

Kuva 4. Maasauna (Piirros: Samuli Paulaharju, teoksesta Samuli Paulaharju: Karjalainen sauna).

Rakentamisessa, samalla myös saunojen rakentamisessa, tapahtui mullistava muutos, kun kotamaisten pystyrakenteiden sijaan ryhdyttiin soveltamaan lamasalvostekniikkaa. Pieni hirsirakennus kaskimaan laidalla oli uudisasukkaalle välttämätön monitoimirakennus; asuntona, saunana, riihenä ja eläinsuojana käytettäväksi. Näin syntyi yhdistelmä pirtti-sauna-riihi (kuva 5). Heti kun tarjoutui mahdollisuus rakentaa erillisiä rakennuksia taloudenpidon tarpeisiin, myös sauna rakennettiin omaksi rakennukseksi. Paikallisista eroista huolimatta on mahdollista hahmotella kuva kantasauhasta. Onhan se yhä edelleen likipitään alkuperäisenä käytössämme, *savusaunana*. Savukiukaat alkoivat jäädä pois käytöstä ulossavuavien kiukaiden yleistymisen myötä. Muutos oli niin perusteellinen, että savusauna jäi parin kolmen vuosikymmenen ajaksi miltei unohdukseen, kunnes se koki uuden tulemisen kesämökeillä vapaa-aikaansa viettävien ihmisten viihdykkeenä. (Helmaa 2008, 13–18.)

Kuva 5. Sauna-riihi-pirtti (Piiros: Veikko Kyander, teoksesta U.T. Sirelius: Suomen kansanomaista kulttuuria).

Savupiippu oli 1800-luvun kaupungeissa yleinen ja maaseudullakin Etelä- ja Länsi-Suomessa. Idässä ja pohjoisessa savupirtit jäivät vasta 1800-luvun loppupuolella pois käytöstä. Samoihin aikoihin savupiippuja alettiin muurata myös ulkorakennuksiin. Silloin tehtiin myös ensimmäiset *ulosavuavat saunat*. Ulosavuava kiuas mahdollisti saunan rakentamisen sellaisiin paikkoihin, mihin savukiukaasta ei voinut tehdä. (Helmaa 2008, 18–19.)

Ulossavuava kiuas edesauttoi saunojen tuloa kaupunkeihin, sillä tulipalolle altis savusauna oli vaarallinen tiheään rakennetussa kaupungissa. Asuminen muuttui kaupunkimaiseksi vasta 1880-luvun lopulla, jolloin niin sanotut kaupunkimukavuudet kuten vesi- ja viemärijohdot sekä sähkövalo tulivat hiljalleen asukkaiden käyttöön ja kivirakennukset alkoivat syrjäyttää puutalot. Tässä uudessa teknisessä kehityksessä saunan ei koettu kuuluvan kaupunkilaismukavuuksien joukkoon. 1800-luvun lopulla käyttöön tullut ja 1920-luvulla yleistynyt kylpyamme viehätti. Ammekylvyssä oli mannermaista hohtoa ja saunassa käynti tuntui vanhanaikaiselta ja maalaiselta tavalta. Kokonaan sauna ei kaupunkikuvasta kadonnut, vaan se siirtyi laitakaupungille ja esikaupunkeihin, missä se pihan perältä löysi paikkansa. *Pihasauna* ei ollut itsenäinen rakennus, vaan osa talous- tai piharakennusta, seinänaapureinaan puuliiteri ja käymälä sekä muuta talon ja tontin hoidossa tarpeellisia tiloja. Saunan yhteydessä olivat pukuhuone ja saunakamari. Saunan materiaalit vaihtuivat, hirsisalvoksen tilalle tuli lautarakenne. (Helamaa 2008, 20–21.)

Kaupungeissa kerrostalojen asukkaat joutuivat 1900-luvun alkukymmeninä elämään ilman omaa saunaa. Onneksi eri puolilla kaupunkia oli *yleisiä saunoja*, maksullisia liikesaunoja, jotka tarjosivat saunattomille mahdollisuuden säännölliseen saunomiseen. Yleisiä saunoja oli käytössä 1800-luvun alusta alkaen. Vielä 1940-luvulla yleisissä saunoissa riitti paljon kävijöitä muun muassa siksi, että säännöstelyn piiriin kuului myös kotitalouksille jaettu lämmin vesi, jota kuitenkin oli yleisissä saunoissa kohtuullisesti käytettävissä. Sen jälkeen yleiset saunat joutuivat väistymään uimahallien saunojen, sekä juuri valmistuneiden lähiöiden omien saunojen tieltä. (Helamaa 2008, 21–23.)

1938 kehitettiin ensimmäinen sähköllä lämpiävä kiuas, minkä myötä savuhormin tarpeettomuus koettiin suureksi eduksi. Sähkökiukaalla lämpiävä sauna, *sähkösauna*, voitiin tehdä paikkoihin, mihin sitä puilla lämmitettävällä kiukaalla varustettuna ei voitu tehdä tai sen tekeminen oli hankalaa. (Helamaa 2008, 23.)

Sähkökiukaiden yleistyminen edesauttoi 1940-luvun lopulla *talosaunojen* rakentamista. Talosauna on kerros- tai rivitalon asukkaiden käytössä varausjärjestelyn mukaan. Se sijaitsee tavallisimmin kellarikerroksessa, harvemmin ullakolla tai erillisessä talusrakennuksessa. Talosaunojen rakentaminen yleistyi kun vuonna 1949 perustettiin Arava, jonka avulla asuntojen rakentaminen kaupun-

geissa pääsi vauhtiin. 1970-luvun loppupuolella talosaunojen parhaat ajat alkoivat olla ohi, ne olivat saaneet uuden kilpailijan, huoneistosaunan. (Helamaa 2008, 23–24.)

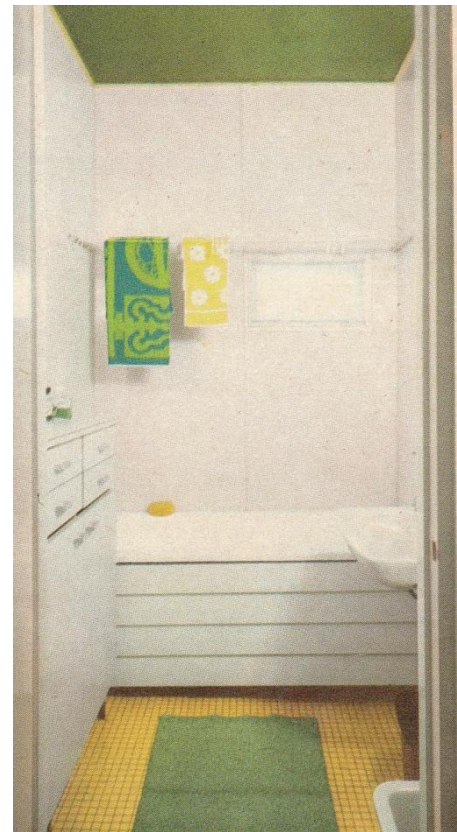
Suomen asuntotuotanto oli 1970-luvun puolivälissä hyvin kerrostalovaltaista. Kerrostaloasuntoihin pyrittiin saamaan samankaltaisia ominaisuuksia, mitä pienetaloissa perinteisesti on ollut. Asuntojen aputiloja lisättiin, jolloin saunakin vakiinnutti paikkansa kerrostaloasunnossa kylpyhuoneen kylkiäisenä. Ensimmäisiä *huoneistosaunoja* rakennettiin kerrostaloasuntoihin merkittävässä määrin ja nykyisten sovellutusten tapaan 1960–70-luvun vaihteessa. 1970-luvun puolivälissä huoneistosauna levisi niin että se katsottiin tärkeäksi myyntivaltiksi asuntomarkkinoilla. Huoneistosaunaa kosketti kuitenkin kaksi tilaongelmaa: huoneistosauna valtasi tilaa jo muutenkin ahtaista asunnoista, sekä huoneistosaunan keskimääräinen koko oli vain 2,3 m². Nykyään pieni huoneistosauna kuuluu lähes jokaisen nykyaikaisen asunnon vakiovarustukseen. (Helamaa 2008, 25–26.)

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen tapahtui suuria muutoksia, jotka vaikuttivat kaikkialla. Kesäloma tuli kuulumaan myös työväestön etuihin ja lomamasunnotkin alkoivat tulla koko kansan ulottuville. Yleinen vaurastuminen 1950-luvulla vauhditti vapaa-ajan asuntojen hankkimista. Paitsi kesähuviloiden omistuksessa ja käytössä, myös rakennustyyppissä tapahtui muutoksia. Komea kesähuvila muuttui vaatimattomaksi kesämökiksi, jossa myös sauna sai sijansa. Kun saunan, pesuhuoneen ja kuistin lisäksi on rakennettu saunatupa takkoi-neen sekä keitto- ja makuupaikkoineen, on saatu suomalaisen vapaa-ajan asunnon ja saunan perusainekset. Saunarakennuksen kehityshistoriassa vapaa-ajan saunat ovat merkinneet saunan paluuta juurilleen; sijainnin puolesta takaisin luontoon, sekä sisällön puolesta paluuta yksinkertaisiin muotoihin ja materiaaleihin. (Helamaa 2008, 27.)

3.3 Sisustustyyliit peseytymistiloissa vuosina 1960–2000

1960-luku

Suomalaiset alkoivat vaurastua ja kansainvälistyä 1960-luvulla, arkielämän viisuaalinen muutos näkyi populaarikulttuurissa ja rohkeassa värien käytössä. Suuri muutos suomalaiskoteihin tuli television ilmestymisen myötä, se sijoitettiin olohuoneessa parhaalle paikalle. Vuosikymmentä kuvaavat voimakkaat värit, kuten punainen, oranssi, oliivinvihreä, violetti. (Koski 2012a.) Muotokieli pehmeni ja pyöristyi. Futurismi sekä muovi kiinnostivat muotoilussa. (Savaloja 2010, 31.)

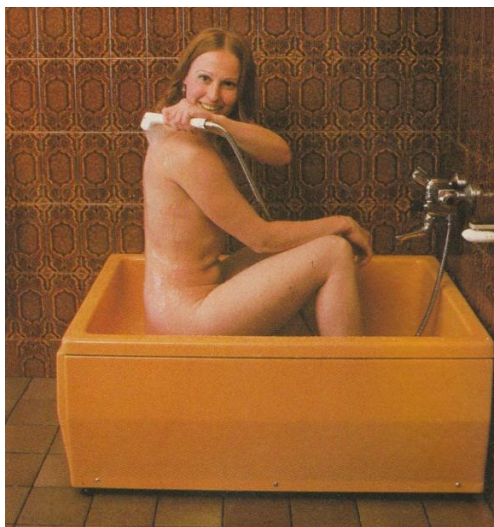
Kuva 6. Peseytymistilat 1960-luvulla (Kuvat: Kotiliesi).

1960-luvun kylpyhuoneelle (kuva 6) tyypillisessä pohjaratkaisussa amme oli ovesta sisään tultaessa vastakkaisella seinällä. Ammeen edustalle sijoitettiin lavaaari, jonka päällä oli peili lasihyllyineen, sekä seinävalaisin. Pesualtaalla ja ammeella oli yhteinen hana. Seinät oli kaakeloitu noin seinän puolivälin korkeuteen 15 x 15 cm kokoisilla vaaleilla kaakeleilla. Muita suosittuja pintamateriaale-

ja peseytymistiloissa olivat muovimatto, kaakelia jäljittelevä muovilaatta, sekä polttomaalattu kovalevy, kosteiden tilojen maali, laminaattilevy ja puupaneeli. Saunassa suosittiin kotimaisia puulajeja. Omakotitaloissa oli useimmiten puulämmitteinen sauna. Ensimmäiset huoneistosaunat tulivat 1960 ja 70-lukujen vaihteessa sähkökiukaiden yleistyessä. (Kotiliesi 1966–1967.)

1970-luku

Yhteiskunnallinen muutos 1970-luvulla näkyi muuttoliikkeenä maalta kaupunkiin. Ruskeat nahkasohvat, vihertävät kokolattiamatot ja tummat lasipöydät edustivat aikansa sisustusihanteita. Öljykriisin myötä muotoilijoiden oli löydettävä vaihtoehtoja muovin ja lasikuidun tilalle, synteettiset materiaalit kun mahdollistivat uuden kokeilun, siirryttiin sarjatuotantoon. Koteihin hankittiin huonekalujen ohella kodinkoneita ja kylpyammeita. (Koski 2012a.) Vuosikymmentä hallitsivat suuret kuviot ja voimakkaat värit (kuva 7) (Savaloja 2010, 31).

Kuva 7. Peseytymistilat 1970-luvulla (Kuvat: Avotakka).

Voimakkaat värit, kuten keltainen, ruskea, vihreä, sininen ja oranssinpunainen näkyivät myös peseytymistiloissa (kuva 8). Kylpyhuoneisiin oli tarjolla valkoisen ohella värikkäitä saniteettiposliineja. Akryylistä valmistettiin pesualtaita, kylpyammeita sekä suihkualtaita ja -seiniä. Kalusteissa suosittiin muovia, sekä sälelamiinaattiovisia kaapistoja kennotäytteisellä levyrungolla. Pintamateriaaleina kylpyhuoneissa käytettiin kosteutta kestävästä vinyylitapettia, lasikuitupohjaista kylpyhuonetapettia, muovipinnoitteita, laminaattilevyjä, puu- ja muovipaneeleja, sekä kaakeleita ja klinkkereitä. Saunan lauteissa käytettiin haapaa ja seinäpaneloinneissa kuusta tai leppää. (Avotakka 1973–1979.)

Peltikylpyhuoneita rakennettiin kerros-, rivi- ja pientaloihin huomattavat määrät 1970-luvulla ja vielä 1980-luvullakin. Peltikylpyhuone on tehtaalla valmiiksi rakennettu kylpyhuone, eräänlainen märkätilaelementti. Märkätilaelementti koottiin suorakaiteenmuotoisista kaseteista, jotka olivat muovipinnoitettua, kuumasinkittyä teräsohutlevyä. Lattia oli betonia. Märkätilaelementin oli mahdollista laatoittaa, maalata tai paneloida. (Teirisalo 1985, 55.)

Kuva 8. 1970-luvun väriiloista (Kuva: Avotakka).

1980-luku

Postmodernilla 1980-luvulla suosittiin räväköitä värejä, metallia ja lasia. Muotokieli oli kokeilevaa. Mustavalkoista kotia pidettiin tyylin huipentumana. (Savaloja 2010, 31.) Nousukauden seurauksena matkailun ja kansainvälisen vuorovaikutuksen lisääntyminen vaikutti myös sisustukseen, josta tuli värikästä ja hassuttelevaa. Koteihin ilmestyi paljon uusia esineitä audiovisuaalisista laitteista vesisänkyihin ja juppikulttuurin myötä myös kuntopyörät ja soutulaitteet saapuivat olohuoneisiin. (Koski 2012b.)

Kuva 9. Marmorina ja pastellisävyjä (Kuvat: Avotakka).

Perinteisten ammeiden väistyessä kylpyhuoneista 1980-luvulla tilalle tulivat erilaiset suihkukaapit, suihkuseinät, sekä poreammeet. Kalusteissa suosittiin laminaattirunkoisia kalusteita mäntysäleovilla ja laminaattitasoon upotetulla teräsemaliaaltaalla. Saniteettiposliineja oli saatavilla valkoisen lisäksi eri pastellinsävyissä (kuva 9). Suosittuja pintamateriaaleja peseytymistiloissa olivat kaakeli, klinkkeri, marmorilaatta, laminaatti, märkätilan muovitapetti ja muovimatto. Seinäkaakelien käytetyimpiä kokoja olivat 15 x 15 cm, 20 x 20 cm ja 20 x 25 cm. Ajalle tyypillisiä värejä olivat musta-valkoisuus (kuva 10), pastellinsävyt, sininen ja eri ruskean sävyt. Saunassa yleisesti käytetyt puulajit olivat kuusi, haapa ja abachi. Saunan lattia oli betonia, klinkkeriä tai saunakorkkia. (Avotakka 1982–1986.)

Kuva 10. Mustaa ja valkoista (Kuvat: Avotakka).

1990-luku

Nousukautta seurasi lama 1990-luvun alussa. Sisustuksessa panostettiin turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. Eri tyyllilajien yhdistelmät, pelkistetyt muodot ja vaaleat värit olivat suosittuja. Tietokoneet ja elektroniikka tulivat osaksi kodin sisustusta. (Koski 2012b.) Halogeenilamppu mullisti valaistussuunnittelun. Luonnonmateriaalit ja kirsikkapuu olivat suosittuja. Ekologisuus lisäsi kiinnostustaan. (Savalaja 2010, 31.)

Kuva 11. Peseymistilat 1990-luvulla (Kuvat: Avotakka).

Unelma omasta kotikylpylästä poremmeineen heräsi 1990-luvulla. Marmori oli suosittua tasoissa sekä laatoissa; aitona ja jäljitelmänä. Seinäpinnoissa suositettiin vaakajakoa, boordilla erotettiin toisistaan seinän ala- ja yläosa, jotka saattoivat olla keskenään erisävyiset (kuva 11). Lasitiilistä rakennettiin suihkuseiniä ja muita rakenteita. Mahonki oli suosittua kalusteissa. Ajankohtaisia värisävyjä olivat valkoinen, harmaa, sininen ja vihreä. Ekologisuus näkyi peseymistiloissa muun muassa vettä ja energiaa säästävien kosketusvapaiden elektronisten hanojen myötä. Saunan lauteiden muotokieli alkoi rikastua, muotolauteet tulivat. Tietotekniikka ja elektroniikka tulivat myös osaksi peseymistiloja, esimerkiksi sauna oli mahdollista kytkeä lämpiämään kännykällä. (Avotakka 1990–1999.)

2000-luku

Muotoilu koettiin 2000-luvun alussa Suomen merkittävimänä kansainvälisenä kilpailuetuna. Retroilun myötä vanhoja klassikoita otettiin uustuotantoon. Ilmas-
tonmuutos ja kestävä kehitys huomioitiin muotoilussa, kierrätyksen merkitys korostui. (Koski 2012b.)

Kuva 12. Minimalismia 2000-luvulta (Kuva: Avotakka).

Vaaleita, valoisia, pelkistettyjä, minimalistisia peseytymistiloja ihannoitiin 2000-luvulla (kuva 12). Suosittuja värejä olivat valkoinen, harmaa, sininen, turkoosi, beige ja ruskea yhdistettynä eri puun sävyihin. Tyypillinen 2000-luvun kylpyhuone oli laatoitettu tummanharmaalla tai -ruskealla lattialaatoilla, jonka sävy

toistui seinällä joko yhden seinän kokoisena tehosteseinänä tai tehostepilarina esimerkiksi suihkun takana. (Avotakka 2000, 2005.)

Talossa saattoi olla kaksikin kylpyhuonetta; toinen saunan ja toinen makuuhuoneen yhteydessä. Kylpyhuoneessa saattoi olla poreammeen lisäksi erillinen suihkutila, sekä useampi käsienpesuallas. Seinälle kiinnitettävä wc-istuin helpotti puhtaanapitoa. Vesitiiviistä märkätilalevystä rakennettiin yksityiskohtia muun muassa kaarevia seiniä. Kalusteissa suosittiin upotettua teräsallasta pähkinäpuutasossa valkoisilla kiiltävillä kalusteovilla. Vetolaatikat yleistyivät keittiökaluksista myös kylpyhuonekalusteisiin. Hanojen ja suihkuhanojen muotokieli oli veistoksellista ja pelkistettyä. Hanoista saattoi olla näkyvillä vain säätimet ja tekniikka oli piilossa seinän sisällä. Tarjolla oli muun muassa hanoja ja suihkuja, joista vesi tulee vesiputousta tai sadetta jäljitellen. (Avotakka 2000, 2005.)

Laattoihin tuli runsaasti erilaisia pintakuviointeja ja kolmiulotteista pintaa. Laattakoot kasvoivat, yleinen koko oli 30x60 cm. Lasi oli trendikästä kylpyhuoneessa. Sitä käytettiin jonkin verran altaissa ja allastasoissa, sekä runsaammin lasiseinänä saunan ja kylpyhuoneen välissä avartamaan ja yhdistämään tiloja. Saunat olivat vaaleahkoja (kuva 13). Käytetyimpiä puulajeja saunoissa olivat tervaleppä, haapa ja kuusi. Seinäverhoiluihin ja lauteisiin oli saatavilla sävytystuotteita. Valokuituvalaistus yleistyi saunoissa. Vuolukivikiuas oli suosittu. Kiuksaan taustaseinällä suosittiin verhoilukiveä. (Avotakka 2000, 2005.)

Kuva 13. 2000-luvun kotikylpylä (Kuva: SunSauna).

4 Kylpyhuoneen suunnittelu

4.1 Yleistä

Kylpyhuone on peseytymiseen tarkoitettu huonetila, jossa on kylpyamme tai suihkutila. Se voi sisältää myös wc-tilan. Pesuhuone on saunan yhteydessä oleva peseytymiseen tarkoitettu tila. Suihkuhuone on kylpyhuone, jossa on suihkutila, muttei kylpyammetta. (RT 93–10932, 2008.) Märkätila on tila, jonka lattia joutuu tilan käyttötarkoituksen vuoksi vedelle alttiiksi ja jonka seinille voi roiskua tai tiivistyä vettä. Näitä tiloja ovat esimerkiksi kylpyhuone, suihkuhuone ja sauna. (RT 84–10759, 2001.)

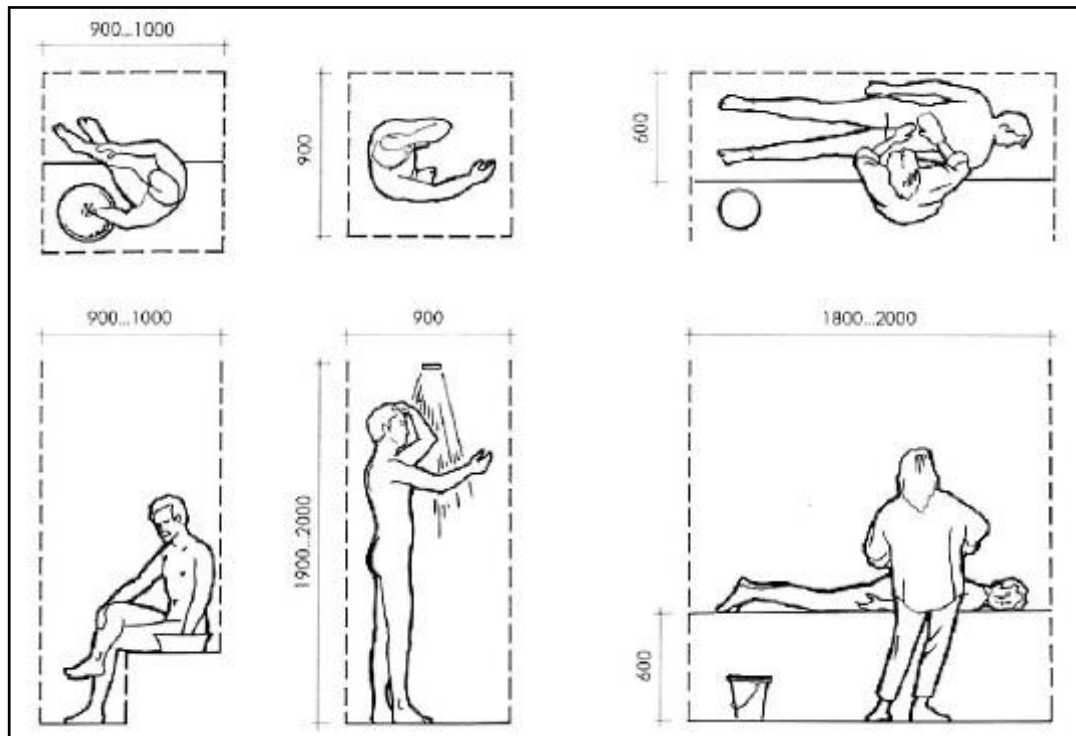
Suomen rakentamismääräyskokoelman osassa G1 Asuntosuunnittelu määrää vähintään yksi asuinhuoneiston pesu- ja wc-tila suunniteltavaksi siten, että se on varustettavissa pyörätuolikäyttöön soveltuvaksi huoneistossa, johon johdettava kulkuväylä edellyttää hissiä. Tiloissa tarvitaan tällöin 1 300–1 500 mm vapaata tilaa pyörätuolin kääntämistä varten. Liikkumisesteiselle soveltuvasta asuinhuoneiston wc- ja pesutilan mitoituksesta säädetään esteetöntä rakennusta koskevassa asetuksessa, RakMK F1 Esteetön rakennus. (RT 93–10932, 2008.)

4.2 Sijainti ja toiminnot

Peseytymis- ja wc-tilojen tulisi sijaita eteistilojen ja makuuhuoneiden läheisyydessä. Suurten asuntojen yhden asuinhuoneen varustaminen omalla hygieniatiilalla lisää asunnon joustavuutta ja käyttömahdollisuuksia. Asunnon sijoituessa kahteen tai useampaan kerrokseen sijoitetaan yleensä vähintään yksi wc-istuinella varustettu hygieniatila jokaiseen kerrokseen, jossa on makuuhuone, pääsisäänkäynti tai sauna. (RT 93–10537, 1994.) Sauna, pesuhuone, wc ja kodinhoituhuone muodostavat usein tilallisen kokonaisuuden rakennusteknillisistä syistä. Näihin tiloihin voi liittyä tarvittaessa myös pukeutumishuone, vaatehuone ja oleskelutila. Saunaosastolta on hyvä olla käynti ulos vilvoittelua varten. Pe-

seytymistilat tulisi sijoittaa niin, ettei niiden tilojen käyttö häiritse muita tiloja ja päinvastoin.

Suihkussa tai ammeessa peseytyminen (kuva 14) ja altaan käyttö ovat peseytymistilan pääasialliset toiminnot. Kuivaamiseen, riisuutumiseen ja pukeutumiseen varataan tilaa vähintään 900 mm x 1100 mm. Tarvittavan vapaan tilan muodostavat yleensä jo kalusteiden käytön tilantarpeet. (RT 93–10932, 2008.)

Kuva 14. Peseytymisen tilantarve (Kuva: RT 91–10440).

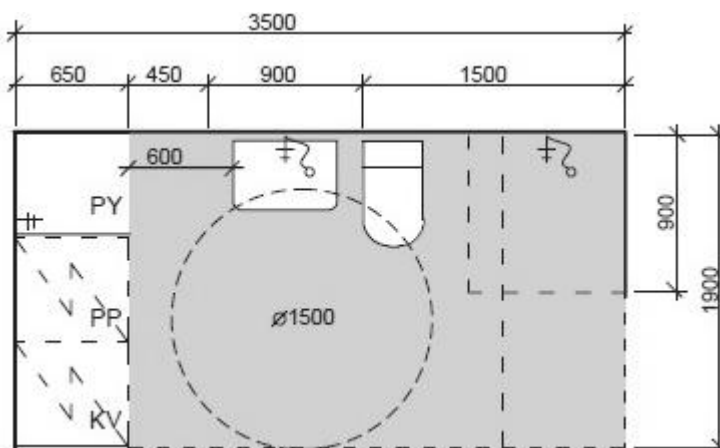
Vauvojen hoito soveltuu peseytymistilan yhteyteen. Pöytätasoa tarvitaan 600...700 mm x 900...1 200 mm, jonka alle voidaan sijoittaa esimerkiksi pyykinpesukone, kuivausrumpu tai säilytystilaa. (RT 93–10932, 2008.)

Wc-istuimen sivuilla ja edessä tarvitaan vapaata tilaa. Kalusteen läheisyydessä tarvitaan vapaata seinäpintaa wc-paperitelineen kiinnittämistä varten sekä mahdollisille tukitangoille vanhuksia ja liikkumisesteisiä varten. Wc-tila varustetaan käsisuihkulla, johon tulee yltää wc-istuimelta. Jos asunnossa ei ole erillistä vaatehuoltotilaa, varataan kylpyhuoneeseen tilaa pyykinpuvaukselle ja pyykinpesukoneelle (RT 93–10932, 2008).

Hygieniatiloissa tarvitaan säilytystilaa muun muassa peseytymistarvikkeille, kauneuden ja terveyden hoitotarvikkeille, wc-papereille, pyyhkeille, likapyykille, saunatarvikkeille. Komerot ja muut kalusteen tehdään märkätiloissa kosteudenkestävistä materiaaleista seinään kiinnitettävänä tai putkijalkojen varaan. (RT 93–10932, 2008.)

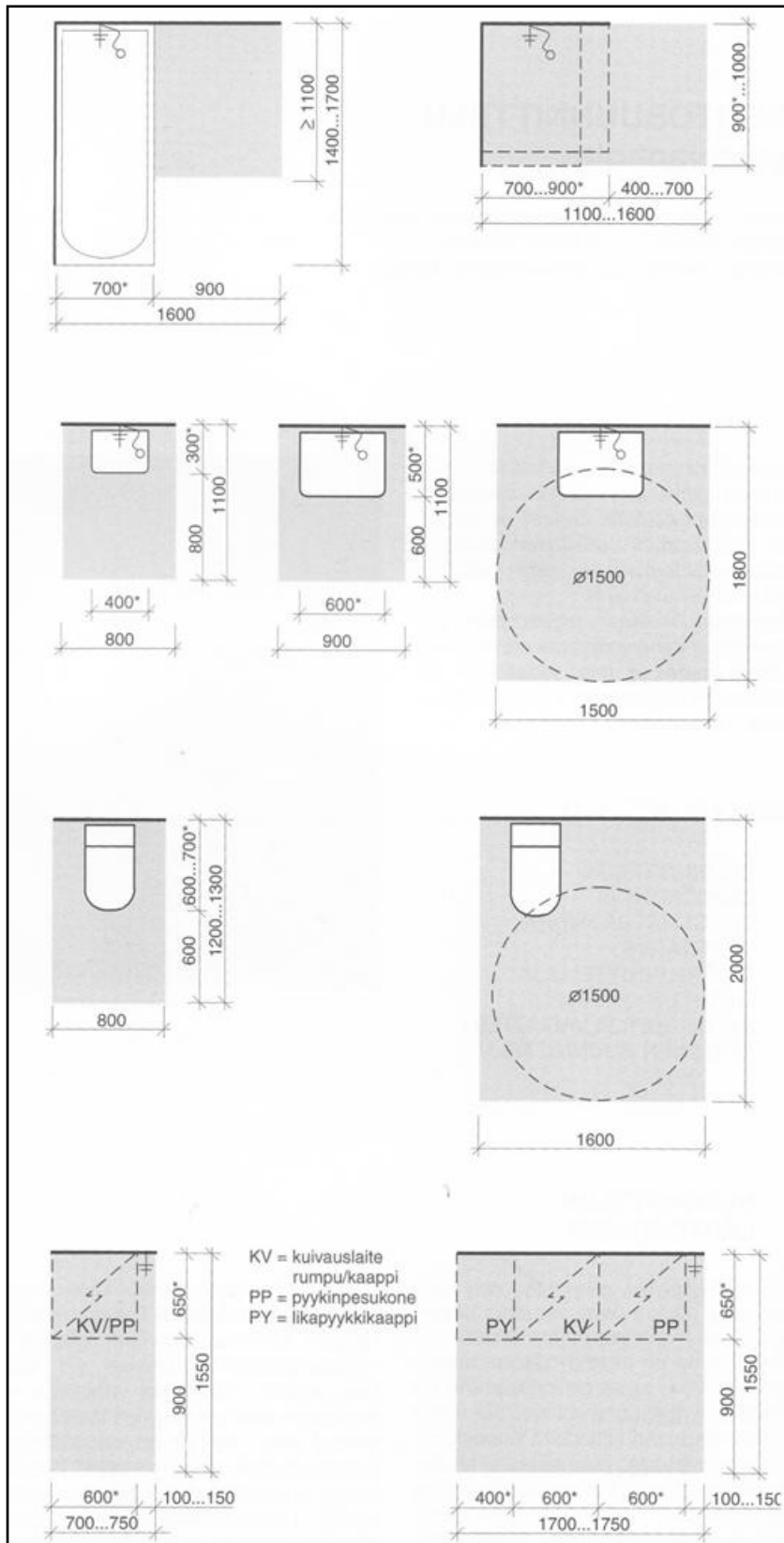
4.3 Tilasuunnittelu

Kylpyhuoneessa voi olla kylpyamme tai suihkutila ja lisäksi myös wc-istuin. Tilaa tarvitaan lisäksi vähintään yhdelle pesualtaalle, säilytyskalusteille ja kalusteiden käytölle. Tarvittaessa varataan tila pyykinpesukoneelle ja pyykinkuivaukselle (kuva 15). (RT 93–10932, 2008.)

Kuva 15. Esimerkki tilantarpeiden yhdistämisestä (Kuva: RT 93–10932).

Kylpyammeen edessä oleva vapaa tila (kuva 16) tulisi sijaita vesikalusteiden säätimien puoleisessa päässä. Ammeen yhteyteen tarvitaan taso peseytymisvälineille. Pore- ja muiden erikoisammeiden tilantarpeet mitoitetaan tapauskohtaisesti. Suihkun edessä tai sivulla tarvitaan vapaata tilaa kuivaamista ja liikkumista varten. Suihkun yhteydessä tulisi olla laskutilaa peseytymisvälineille. Vanhuksia ja liikkumisesteisiä varten voidaan tarvita istuintaso ja tukitankoja. Pesualtaan yläpuolella ja sivuilla tarvitaan vapaata tilaa. Pesualtaan yhteyteen tarvitaan lasku- ja säilytystilaa, peili ja pistorasioita. (RT 93–10932, 2008.)

Kuva 16. Ammeen, suihkun, altaan, wc-istuimen ja vaatehuollon sekä niiden käytön tilantarve (Kuva: RT 93–10932).

4.4 Kalusteet ja varusteet

Hygieniatilojen ja niiden kalusteiden ja varusteiden määrään vaikuttavat käyttäjämäärä, asunnon yleisratkaisu, kerrosluku ja huoneiden sijoitus (RT 93–10932, 2008). Peseytymis- ja wc-tilojen kalusteet ja varusteet sekä vaatehuoltoon liittyvät tilavaraukset esitetään taulukossa 1 henkilömäärän mukaan (Liite 1).

Kylpyhuonekalusteet kiinnitetään irti lattiasta seinään, jotta kosteus ei pääse vaurioittamaan kalustetta alhaaltapäin ja lattiapinnan siivous helpottuu. Suosituimmat materiaalit ovat jalopuu- ja laminaattipinnat. Kalusteiden materiaalien tulee kestää kosteutta, mutta niiden päälle ei kuitenkaan saa roiskua vettä. Kaappien runkomateriaalina yleisimmin käytetty lastulevy ei kestä suoraa kosketusta veden kanssa, joten kaluste täytyy suihkun välittömässä läheisyydessä suojata vedeltä esimerkiksi suihkuseinällä. Muutoinkin jo ahtaita kylpyhuoneita ei kannata kalustaa liian täyteen, vaan jättää vapaata ilmatilaa. Iso peili avartaa pientä tilaa.

4.5 Rakennesuunnittelu

Rakennus on suunniteltava siten, ettei siitä aiheudu sen käyttäjille tai naapureille hygienia- tai terveysriskiä kosteuden kertymisestä rakennuksen osiin tai sisäpinnoille (RakMK C2 määräys 1.2.1, 1998).

Märkätilat varustetaan lattiakaivoilla. Lattiakaivo sijoitetaan pääsääntöisesti vesirasitetuimmalle alueelle. Märkätilan lattian suositeltava kaltevuus veden pojohtamiseksi lattiakaivoon päin on 1:80, suihkun alueella 1:50. Lattialämmitys lisää asuntojen pesutilojen käyttömukavuutta, vähentää liukastumisriskiä ja edistää tilojen kuivumista. Lattialämmitys voidaan toteuttaa joko vesikiertoisena tai sähkökaapelilämmityksenä. (RT 93–10932, 2008.) Märkätilan lattiapäällysteen ja seinäpinnoitteen on toimittava vedeneristyksenä tai lattiaan päällysteen alle ja seinään pinnoitteen taakse on tehtävä erillinen vedeneristys (RakMK C2 määräys 7.2.1, 1998). Vedeneristys tarkoittaa ainekerrosta, joka saumoineen kestää jatkuvaa kastumista ja jonka tehtävä on estää nestemäisen veden haitallinen tunkeutuminen rakenteeseen painovoiman vaikutuksesta tai kapillaarivir-

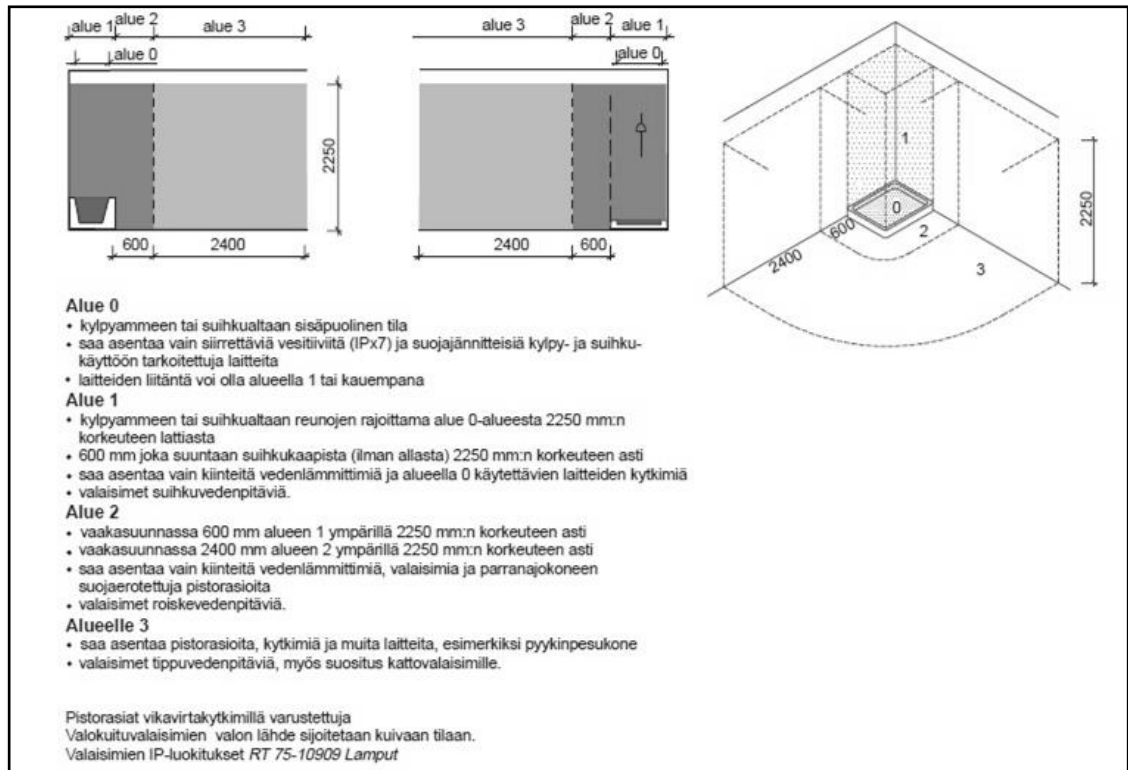
tauksena, kun rakenteen pinta kastuu (RakMK C2 määritelmiä, 1998). Vedeneriste nostetaan seinä- ja muille pystypinnoille valmiin lattian yläpuolelle vähintään 100 millimetriä ja märkätilasta pois johtavan oven kynnyksellä vähintään 15 millimetriä (RT 84–10759, 2001).

Märkätilojen lattianpäällysteet eivät saa olla liukkaita ja niiden tulee olla helposti puhdistettavia ja soveltua tarvittaessa lattialämmitykseen (RT 84–10759, 2001). Pitävyys lattiassa saavutetaan karhealla pintamateriaalilla tai pienellä laatta-koolla, jossa on runsaasti sauma-alaa. Märkätilojen pintamateriaaleissa tulee kiinnittää huomiota kosteuden kestoon, puhdistettavuuteen ja turvallisuuteen. Käytetyin materiaali seinä- ja lattiapinnoissa on keraaminen laatta. Muita märkätiloihin soveltuvia pintamateriaaleja ovat muun muassa luonnonkivi, puu, lasi ja kosteisiin tiloihin soveltuva maali.

4.6 Lvis-suunnittelu

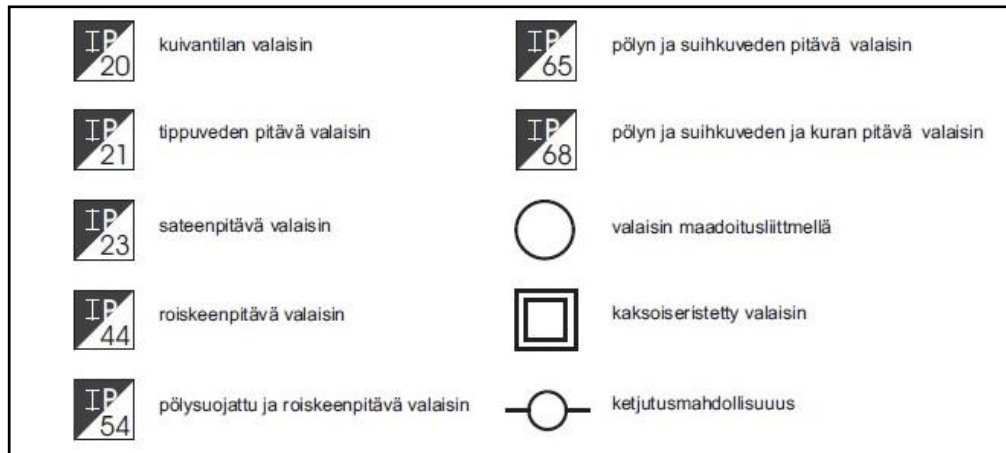
Riittävä ilmanvaihto on edellytys rakenteiden kunnossa pysymiselle. Märkätiloissa on oltava jatkuvatoiminen ja riittävän tehokas ilmanvaihto poistamaan huoneilman kosteuden. Korvausilma otetaan muista huonetiloista oviraon tai venttiilin kautta. Märkätilojen tulisi mahdollisuuksien mukaan olla ikkunallisia. (RT 84–10759, 2001.)

Märkätiloissa tulee kiinnittää erityistä huomiota sähköturvallisuuteen, koska siellä ollaan veden kanssa tekemisissä. Kuvassa 17 esitetään kylpyhuoneen jako asennustilaryhmien mukaisiin alueisiin ja yleisimmät määräykset koskien sähkölaitteita ja pistorasioita.

Kuva 17. Sähköasennusten turvaetäisyydet kylpyhuoneissa (Kuva: RT 93–10932).

Sähkölaitteiden vedenkestoisuutta arvioidaan kansainvälisellä kotelointiluokituksella eli IP-koodilla (IP = International Protection). IP-luokitus ottaa huomioon paitsi vesisuojauksen myös suojauksen vieraiden esineiden ja pölyn sisäänpääslyltä. Koodin ensimmäinen numero kertoo, miten laite on suojattu vieraiden esineiden ja pölyn sisäänpääslyltä. Koodin toinen numero kertoo, miten laite on suojattu vedeltä. (Säköturvallisuuden edistämiskeskus ry 2013.) Valaisinten tulee olla alueella 1 suihkuvedenpitäviä (IP 65), alueella 2 roiskevedenpitäviä (IP 44) ja alueella 3 tippuvedenpitäviä (IP 21) (kuva 18).

Kuva 18. Valaisinmerkintöjä (Kuva: RT 75–10909).

5 Saunan suunnittelu

5.1 Yleistä

Sauna voi tarkoittaa

- huonetta, jossa kiukaan lämmössä lauteilla ollen hikoillaan, otetaan löylyä sekä peseydytään
- rakennusta tai huoneryhmää, jossa on saunahuoneen lisäksi muita huoneita. Saunassa käydään kaikki saunomisen vaiheet läpi hikoilu, peseytyminen, vilvoittelu, ja pukeutuminen
- lämmitettyä saunaa ja siellä saunomista yleisesti.

Löylyhuone on termi, jolla tarkoitetaan varsinaista saunahuonetta silloin kun halutaan varmistua, ettei synny sekaannuksia sauna-sanana muiden merkitysten kesken. (RT 91–10440, 1990.)

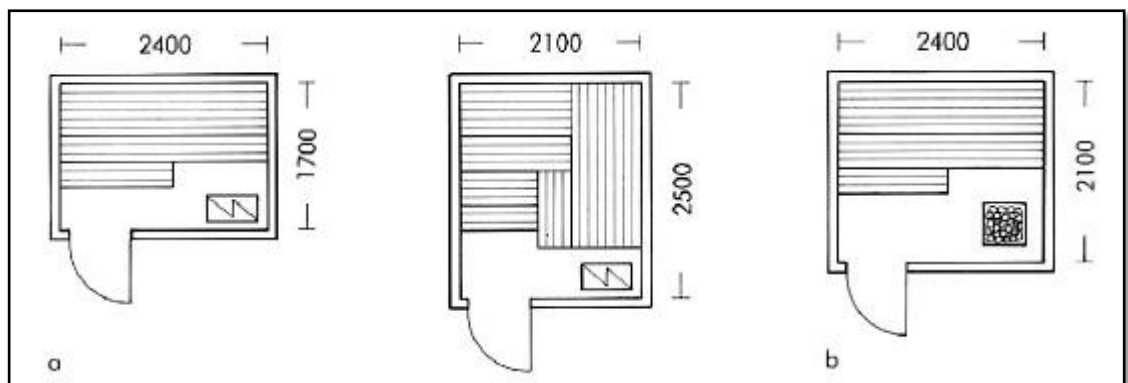
Saunan tilojen ryhmittelyyn ja mitoittamiseen sekä saunan varusteluun vaikuttavat

- käyttäjät
- käyttötapa
- sijainti ja lämmitystapa.

Saunaa voi käyttää sama käyttäjä tai käyttäjäryhmä tai sillä voi olla jatkuvasti vaihtuvia käyttäjiä. Riippuen käyttötavasta saunaa lämmitetään joko harvakseltaan tai lähes jatkuvasti päivittäin pitkähkön aikaa kerrallaan. Sijainniltaan sauna on erillinen rakennus tai se liittyy välittömästi muihin tiloihin kuten asuntoon tai huoltotiloihin. Kiukaat voidaan ryhmitellä lämmitystavan mukaan sisäänsavuaviin kiukaisiin, ulossavuaviin kiukaisiin, sähkökiukaisiin sekä muilla polttoaineilla lämmitettäviin kiukaisiin, kuten neste- tai maakaasulla tai kevyellä polttoöljyllä lämmitettäviin. (RT 91–10440, 1990.)

5.2 Sijainti ja toiminnot

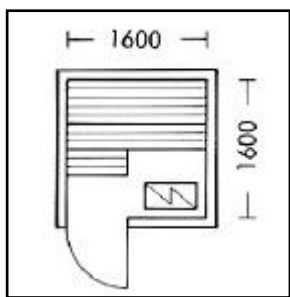
Pientalon, omakotitalon tai maatilan päärakennuksen erillinen saunarakennus, *pihasauna*, sijoitetaan kaavoitetulla alueella kaavan mukaan ja kaava-alueen ulkopuolella soveltaen loma-asunnon saunan sijoittamisnäkökohtia. Sauna voi olla myös talousrakennuksessa. Sauna mitoitetaan tavallisesti neljälle henkilölle (kuva 19), pesuhuone kahdelle samaan aikaan peseytyvälle henkilölle ja pukuhuone neljälle henkilölle. Pukuhuoneeseen tulee olla sisäänkäynti eteisen kautta. Lisäksi on suotavaa olla wc ja varastotilaa lämmityspuille. (RT 91–10440, 1990.)

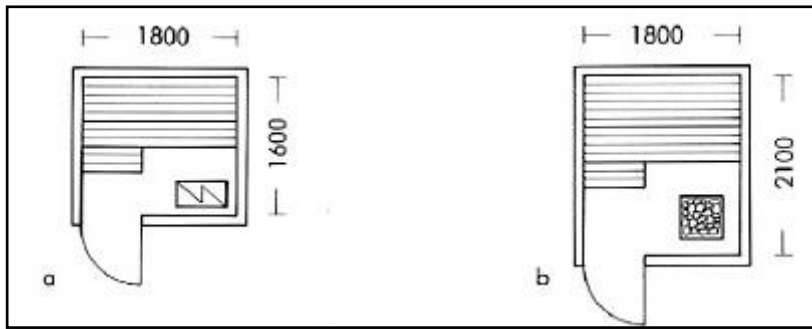
Kuva 19. Neljän henkilön sauna varustettuna a) sähkökiukaalla, b) ulossavuavalla kiukaalla (Kuva: RT 91–10440).

Asuntos sauna on asuintilojen kanssa sisäyhteydessä, mutta kuitenkin asunnosta erillään oleva sauna pientaloissa ja rivitaloissa. Asuntos sauna sijaitsee kellarikerroksessa, rinteeseen rakennetussa talossa alemman kerroksen maanvastaisella sivulla tai taloussiivessä asuinkerroksessa. Sauna mitoitetaan tavallisesti neljälle henkilölle ja pesuhuone kahdelle samaan aikaan peseytyvälle. Pesuhuoneessa on kaksi suihkua, joista toinen on varustettu erillisellä hanalla löylyveden ottamista varten tai erillinen hana sijoitetaan saunan oven läheisyyteen. Pukuhuone mitoitetaan 4–6 henkilölle. Asuntos saunan yhteyteen suunnitellaan lisäksi erillinen wc sekä mahdollisesti takkahuone tai muu oleskelutila vilvoittelumahdollisuuksineen. (RT 91–10440, 1990.)

Huoneistos sauna on välittömästi asuinhuoneistoon liittyvä sauna kerros- ja rivitalo huoneistoissa, sekä pientalon huoneistoissa. Se pyritään sijoittamaan rakennuksen julkisivulle, jolloin se rajoittuu ainakin yhdeltä sivulta ulkoseinään. Näin ollen saunaan voidaan tehdä ikkuna ja tuloilmaventtiili voidaan asentaa ulkoseinälle. Sauna mitoitetaan vähintään kahdelle henkilölle (kuva 20 ja 21). Pesuhuoneeseen suunnitellaan vähintään yksi suihku. Jos suihkuja on kaksi, toinen varustetaan erillisellä hanalla löylyveden ottamista varten. Huoneistossa tulee olla erillinen wc ja lisäksi on suotavaa, että pyykinpesukone ja likavaatteet säilytetään muualla kuin pesuhuoneessa. Pesuhuoneesta tulisi olla luonteva yhteys pukuhuoneeksi soveltuvaan tilaan, sekä vilvoittelutilaksi soveltuvalle parvekkeelle. (RT 91–10440, 1990.)

Kuva 20. Kahden henkilön sähkökiukaalla varustettu sauna (Kuva: RT 91–10440).

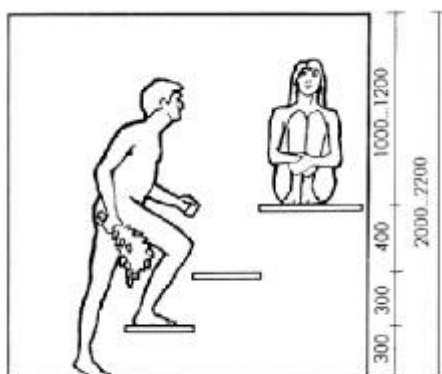
Kuva 21. Kolmen henkilön sauna varustettuna a) sähkökiukaalla, b) ulossavuvalla kiukaalla (Kuva: RT 91–10440).

5.3 Tilasuunnittelu

Saunan kokoon ja muuhun mitoitukseen vaikuttavat

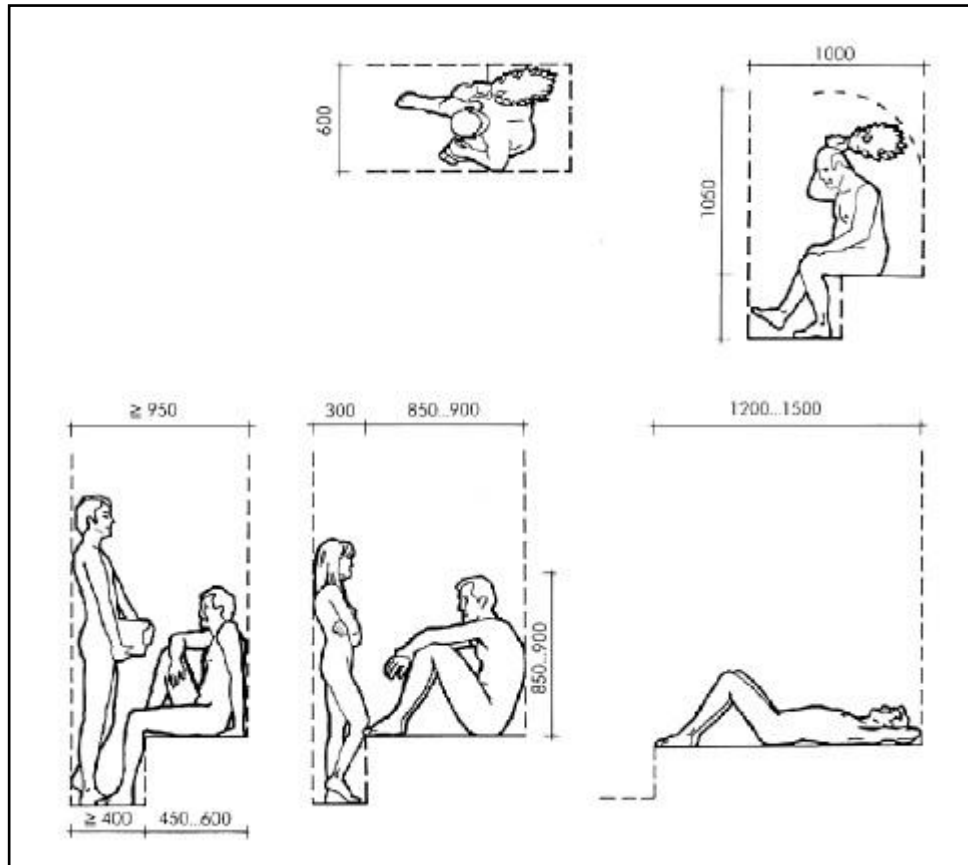
- saunojen lukumäärä
- lauteiden sijoitustapa
- kiukaan tilantarve
- lämmitystapa.

Saunan huonekorkeus on tavallisesti 2 000–2 200 mm ja istuintason ja katon välinen tila 1 000–1 200 mm (kuva 22). Asuntohallituksen suunnitteluohjeissa (1990) suositellaan asuntokohtaisten saunojen tilavuudeksi vähintään 7 m³. (RT 91–10440, 1990.)

Kuva 22. Saunan korkeusmittoja (Kuva: RT 91–10440).

Asuntohallitus suosittelee asuntokohtaisten saunojen laudepituudeksi vähintään 1 800 mm. Laudepituus henkilöä kohden on 600 mm (kuva 23). Istuintason leveys on 450–900 mm ja jalkatason sekä porrastason 300–400 mm. Lauteet voivat olla suorat yhdellä seinällä, kulmittain, vastakkain tai kehänä kiukaan ympärillä. (RT 91–10440, 1990.)

Kuva 23. Saunomisen tilantarve (Kuva: RT 91–10440).

Saunaosaston puku-, pesu- ja saunatiloissa tulisi olla ikkuna. Asuntohallitus edellyttää ohjeissaan, että 2 h + k ja sitä suuremmissa rivi- ja paritalo- huoneistoissa joko sauna tai pesuhuone varustetaan ikkunalla. Saunan ikkunan tehtävänä on tehostaa jälkituuletusta, tuoda tilaan valoa ja avartaa tilantuntua. (RT 91–10440, 1990.)

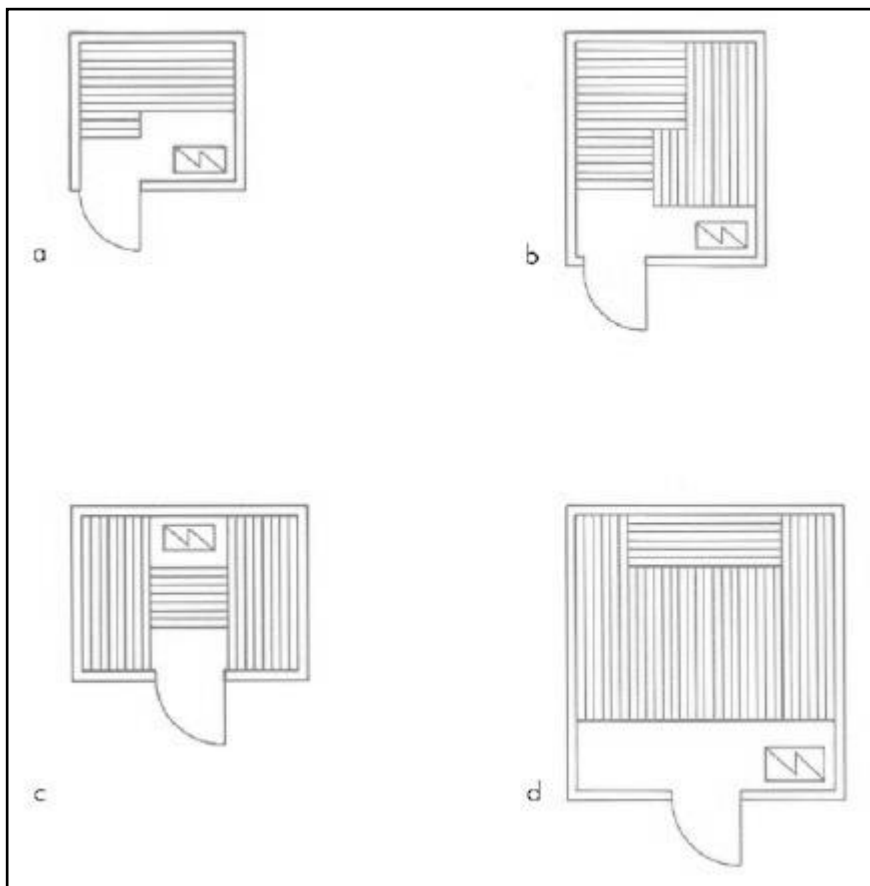
Puilla lämmitettävät kiukaat tarvitsevat enemmän tilaa ympärilleen kuin sähkökiukaat. Kiukaat varustetaan suojaavalla kaiteella. Kulkureitin ovelta lauteille tulisi olla suojattu ja riittävän kaukana kuumasta kiukaasta. Jos kiuas on oven vieressä, ovi saranoidaan kiukaan puolelta. Puilla lämmitettävän saunan oven

tulee sijaita lähellä kiuasta. Oven tulee avautua saunasta ulos ja olla kynnykseltön. Oven alla tulee olla ainakin 50 mm rako. (RT 91–10440, 1990.) Oven vetimen tulee olla valmistettu ihoa polttamattomasta materiaalista.

Tietoja liikkumis- ja toimimisesteisten toimintavaatimuksista saunan suunnittelun suhteen on esitetty RT-ohjekortissa RT 09-10720 Perustietoja liikkumis- ja toimimisesteisistä.

5.4 Lauteet, kalusteet ja kiuas

Lauteiden muoto määräytyy saunan koon, pohjaratkaisun ja käyttötavan mukaan. Lauteet voidaan ryhmitellä muotonsa perusteella neljään perusmalliin: suorat lauteet (a), kulmalauteet (b), vastakkaiset lauteet (c) ja kehälauteet (d) (kuva 24). (RT 91–10469, 1991.)

Kuva 24. Laudemallit: a) suorat lauteet, b) kulmalauteet, c) vastakkaiset lauteet ja d) kehälauteet (Kuva: RT 91–10469).

Lauteet voidaan tukea seinistä, lattiasta tai seinistä ja lattiasta käyttämällä puu- tai teräskannakkeita. Laudetasot valmistetaan höylätystä puusta. Lauteet tulisi varustaa selkänojalla. Istuin- ja jalkatasojen tulee olla irrotettavat. Laudetasot tehdään heikosti lämpöä sitovasta puusta, esimerkiksi vähäoksisesta kuusesta tai haavasta. Lauteiden alaosa voidaan myös rakentaa umpeen ja päällystää esimerkiksi keraamisilla laatoilla. Saunaan tarvitaan lauteiden lisäksi lattialle penkki lapsia, vanhuksia ja liikkumis- ja toimimisesteisiä varten. (RT 91–10469, 1991.)

Kiukaan ympärille tehdään tukeva kaide, joka estää kiukaalle horjahtamisen ja lisäksi se voi toimia myös jalkatukena. Lapsien suojaksi siinä tulisi olla yksi alempi kaidepuu. Jos lauteille nousuun on enemmän kuin kaksi askelmaa, tulee porras varustaa joko seinään tai lattiaan kiinnitetyllä käsijohteella. (RT 91–10469, 1991.)

Löylyn laatuun vaikuttaa saunan ilman lämpötila ja kosteus, kiukaan ja saunan sisäpintojen lämmönsäteily ja ilmanvaihto sekä ilman puhtaus ja ionipitoisuus. Kiukaan tehtävänä on lämmittää sauna ja tuottaa kuumaa vesihöyryä eli löylyä. Kertalämmitteisen kiukaan kivet kuumennetaan ennen saunomista, saunomisen aikana kiuasta ei lämmitetä. Jatkuvalämmitteistä kiuasta lämmitetään sekä ennen saunomista, että saunomisen aikana. Kiukaiden lämmitysenergiana käytetään pääasiassa puuta tai sähköä, mutta myös neste- tai maakaasua tai kevyttä polttoöljyä voidaan käyttää. Sähköllä lämmitettävät kiukaat ovat tavallisesti jatkuvalämmitteisiä. Puulla, kaasulla ja öljyllä lämmitettävät kiukaat voivat olla joko kerta- tai jatkuvalämmitteisiä. Kiukaiden asennusohjeissa on määritetty tuotteen vähimmäissuojaetäisyydet palaviin rakenteisiin. (RT 91–10475, 1992.) Kiukaan valintaan vaikuttavat: saunomiskertojen tiheys, saunojen määrä, toivottu saunan lämpenemisaika, saunan koko ja rakenteet sekä se millaiset löylyt halutaan. (Perälä 2012, 318.)

5.5 Rakennesuunnittelu

Saunan korkean lämpötilan ja kosteuden takia on syytä kiinnittää huomiota vesihöyryn kulkuun rakenteissa. Saunaan ei tavallisesti tehdä lattiakaivoa vesilu-

kon kuivumisvaaran takia, vaan lattia kallistetaan pesuhuoneeseen päin. Jos saunaan tehdään lattiakaivo, tulee sen olla kuivakaivo, joka yhdistetään pesuhuoneen lattiakaivoon. (RT 91–10480, 1992.) Asunto- ja huoneistosauvojen löylyhuoneiden lattiat tulee vedeneristää. Lattian vedeneriste nostetaan seinälle vähintään 100 mm. Löylyhuoneiden paneeliseinissä ei tarvita erillistä vedeneristettä sillä paneeli ja sen takana oleva tuulettuva ilmarako sekä höyrynsulkuna toimiva alumiinipaperi katsotaan kosteusteknisesti toimivaksi ratkaisuksi. (RT 84–10759, 2001.)

Saunan pintaverhouksilta edellytetään seuraavia ominaisuuksia

- pieni lämmönvaraamiskyky, jotta lämpöä ei kulu rakenteiden lämmittämiseen, eivätkä pinnat polta ihoa
- pieni lämmönjohtavuus saunaa rajoittavissa pinnoissa
- hyvä kuumuuden- ja kosteuden kestävyys
- pintojen on pystyttävä sekä imemään että luovuttamaan kosteutta
- akustiset ominaisuudet
- miellyttävä tuoksu ja ulkonäkö.

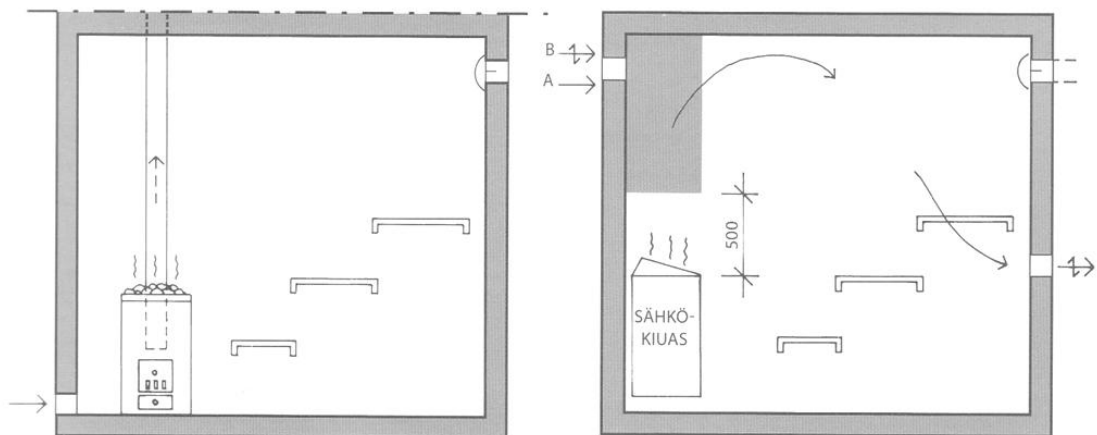
Puu täyttää parhaiten edellä esitetyt ominaisuudet. Puulla voidaan verhota paloteknisten vaatimusten sallimissa rajoissa saunan kaikki pinnat. Käytettävän puulaadun tulee olla vähäoksaista, vähäpihkaista ja huokoista. (RT 91–10468, 1991.)

Saunan seinät ja katto verhoillaan höylätyllä verhouslaudalla. Seinäverhouksen säilyminen lahoamatta edellyttää, että saunan kostea ilma pääsee tuulettumaan pois verhouksen takaa. Puista seinäverhousta ei viedä lattiaan saakka. Katto on suojattava puulämmitteisen kiukaan yläpuolella palomääräysten mukaan esimerkiksi käyttäen kuitusementtilevyä. Koska saunan lattiatasossa lämpötila harvoin nousee yli 30 °C, voidaan lattianpäällysteenä käyttää tavallisia märkätilan lattiapinnoitteita. Saunassa käytettävien pintakäsittelyiden tulee kestää kuumuutta ja kosteutta, eikä niistä saa erittyä epämiellyttävää hajua. Ihon kanssa kosketuksissa olevat pinnat eivät saa kumentua liikaa. (RT 91–10468, 1991.)

Saunatiloihin valitaan kosteisiin tiloihin tarkoitetut ovet. Saunan ja pesuhuoneen välisellä lasiseinällä voidaan yhdistää nämä kaksi tilaa yhtenäiseksi avarammaksi tilaksi.

5.6 Lvis-suunnittelu

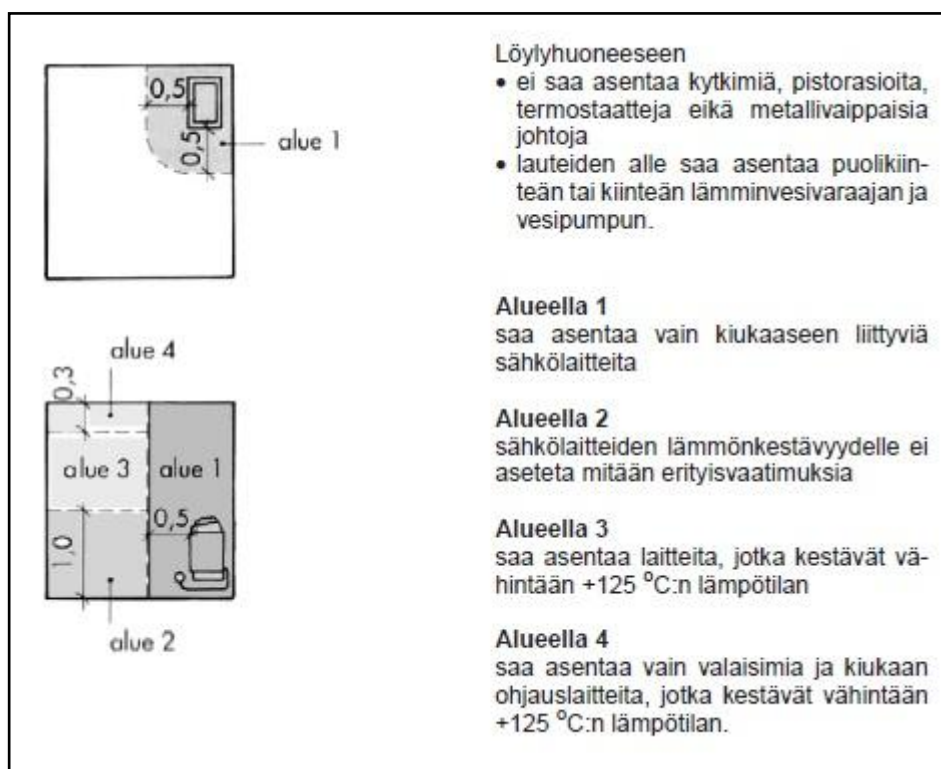
Asunto- ja huoneistosaunojen ilmanvaihto liitetään tavallisesti asunnon muuhun ilmanvaihtojärjestelmään. Painovoimainen ilmanvaihto (kuva 25) sopii kesäsaunoihin, joissa on puulla lämmitettävä kiuas. Ulkoilma johdetaan sisään saunan alaosaan kiukaan lähelle sijoitetun säädettävän tuloilmaventtiilin kautta. Jos ilma poistetaan suoraan seinän läpi ulos, sijoitetaan säädettävä poistoilmaventtiili ylös seinälle. Koneellisessa ilmanvaihdossa tuloilmaventtiili sijoitetaan vähintään 500 mm kiukaan yläpuolelle seinään tai kattoon. Poistoilmaventtiilin suositeltava paikka on istuintason alapuolella. (RT 91–10480, 1992.)

Kuva 25. Vasemmalla painovoimainen ilmanvaihto ja oikealla koneellinen ilmanvaihto, a) koneellinen poisto, b) koneellinen tulo- ja poistoilmajärjestelmä (Kuva: RT 91–10480).

Saunan valaistuksen tulee olla tunnelmallisesta hämyisyydestään huolimatta liikkumisen kannalta turvallinen. Valaistukseen voidaan vaikuttaa valaisimen sijoittelulla, valaisimen tyypin valinnalla sekä valaistuksen voimakkuudella. Valaisimet tulee sijoittaa ja valo suunnata niin, että saunan yläosa ja lauteiden istuintaso ovat hämärät, mutta lauteiden porrastaso ja kulkutie puolestaan riittä-

vän valoisat. Valaisimen sijoittelussa tulee huomioida polttimon vaihto. Valaisuksen voimakkuuden säädettävyys mahdollistaa erilaiset valon voimakkuustarpeet saunassa. Saunassa tarvitaan siivouksen ajaksi normaali valaistus. Loistelamppuvalaisimien asentamista saunaan yli metrin korkeudelle lattiasta ei suositella. Yli metrin korkeudella olevassa loistelamppuvalaisimessa tulee olla merkintä T 125 °C. Myöskään led-valaistus ei kestä kuumuutta ja sillä on samat lämpötilavaatimukset. Parhaiten saunan tunnelmavalaisuuteen soveltuu kuituvalaistus. Projektoria sijoittamista saunaan ei suositella. (RT 91–10480, 1992.) Kuvassa 26 on esitelty sähköasennusten turvaetäisyydet löylyhuoneessa.

Kuva 26. Sähköasennusten turvaetäisyydet löylyhuoneessa (Kuva: RT 73–10621).

6 Haastattelut

Tutkimuksen tiedonkeruutapaa, jossa henkilöiltä kysytään heidän omia mielipiteitään tutkimuksen kohteesta ja vastaus saadaan puhutussa muodossa, nimitetään haastatteluksi. Haastattelu on ennalta suunniteltua päämäärähakuista toimintaa, joka tähtää informaation keräämiseen. (Hirsjärvi, Hurme 2000, 41–42.)

Tutkimushaastattelut eroavat toisistaan strukturointiasteen perusteella; miten kiinteästi kysymykset on muotoiltu ja missä määrin haastattelija jäsentää tilannetta (Hirsjärvi, Hurme 2000, 43). Yhtenä ääripäänä on strukturoitu haastattelu eli lomakehaastattelu, jossa ennalta laaditut kysymyssarjat esitetään tietyssä järjestyksessä lomaketta apuna käyttäen. Toisena ääripäänä on strukturoimaton, avoin haastattelu, jossa haastattelijalla on mielessään vain tietty aihe ja keskustelu käydään vapaasti rönsyillen tämän aihepiirin sisällä. Teemahaastattelu on näiden kahden haastattelun välimuoto. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2008, 203.)

Haastattelu voidaan toteuttaa yksilö-, pari-, tai ryhmähaastatteluna. Yksilöhaastattelu on haastattelumuodoista tavallisin. Parihaastattelu on yksi ryhmähaastattelun alamuoto, ja siihen pätevät pitkälti samat ohjeet kuin ryhmähaastatteluunkin. Ryhmähaastattelu on tehokas tiedonkeruumuoto, koska samalla saadaan tietoja usealta henkilöltä yhtä aikaa. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2008, 205.)

6.1 Teemahaastattelu

Teemahaastattelu etenee nimensä mukaisesti yksityiskohtaisten kysymysten sijaan tiettyjen keskeisten teemojen varassa. Tämä vapauttaa haastattelun tutkijan näkökulmasta ja tuo haastateltavien äänen kuuluviin. Teemahaastattelu on lähempänä strukturoimatonta kuin strukturoitua haastattelua. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu menetelmä siksi, että yksi haastattelun aspekti, haastattelun aihepiirit, teema-alueet, on kaikille sama. (Hirsjärvi, Hurme 2000, 48.)

Haastattelurunkoa laadittaessa ei laadita yksityiskohtaista kysymysluettelo, vaan teema-alueuettelo. Teema-alueet edustavat teoreettisten pääkäsitteiden alakäsitteitä tai -luokkia. Ne ovat pelkistettyjä, iskusanamaisia luetteloita, aihe-alueita, joihin haastattelukysymykset kohdistuvat. Teema-alueuettelo on haastattelijan muistilistana ja keskustelua ohjaavana kiintopisteenä ja jonka pohjalta lopulliset kysymykset muotoutuvat itse haastattelutilanteessa. Tutkijan valitsemien teema-alueiden tulisi olla niin väljiä, että tutkittavaan ilmiöön sisältyvä moninainen rikkaus tulisi mahdollisimman hyvin esiin. Teema-alueiden pohjalta haastattelijalla voi jatkaa ja syventää keskustelua niin pitkälle kuin tutkimusintressit edellyttävät. (Hirsjärvi, Hurme 2000, 66–67.)

6.2 Haastatteluiden suunnittelu, toteutus ja aineiston analysointi

Haastatteluiden tavoitteena on selvittää, kuinka suomalaisten kotien peseytymistilat tulevat muuttumaan noin seuraavan 10–20 vuoden aikana. Tuloksia voivat hyödyntää niin alan parissa opiskelevat ja työskentelevät henkilöt, kuin omaa kotia rakentavat tai vanhaa remontoivat kuluttajatkin. Tutkimus on kvalitatiivinen tutkimus, jossa tutkimusmenetelmänä käytän edellä kuvailemaani teemahaastattelua. Kun tutkittavana aiheena on tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuva kehittyminen teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä avoimien kysymyksien antaa haastateltavalle vapauden vastaamiseen, kun sitä ei ole rajoitettu liian tarkoin suljetuin kysymyksin.

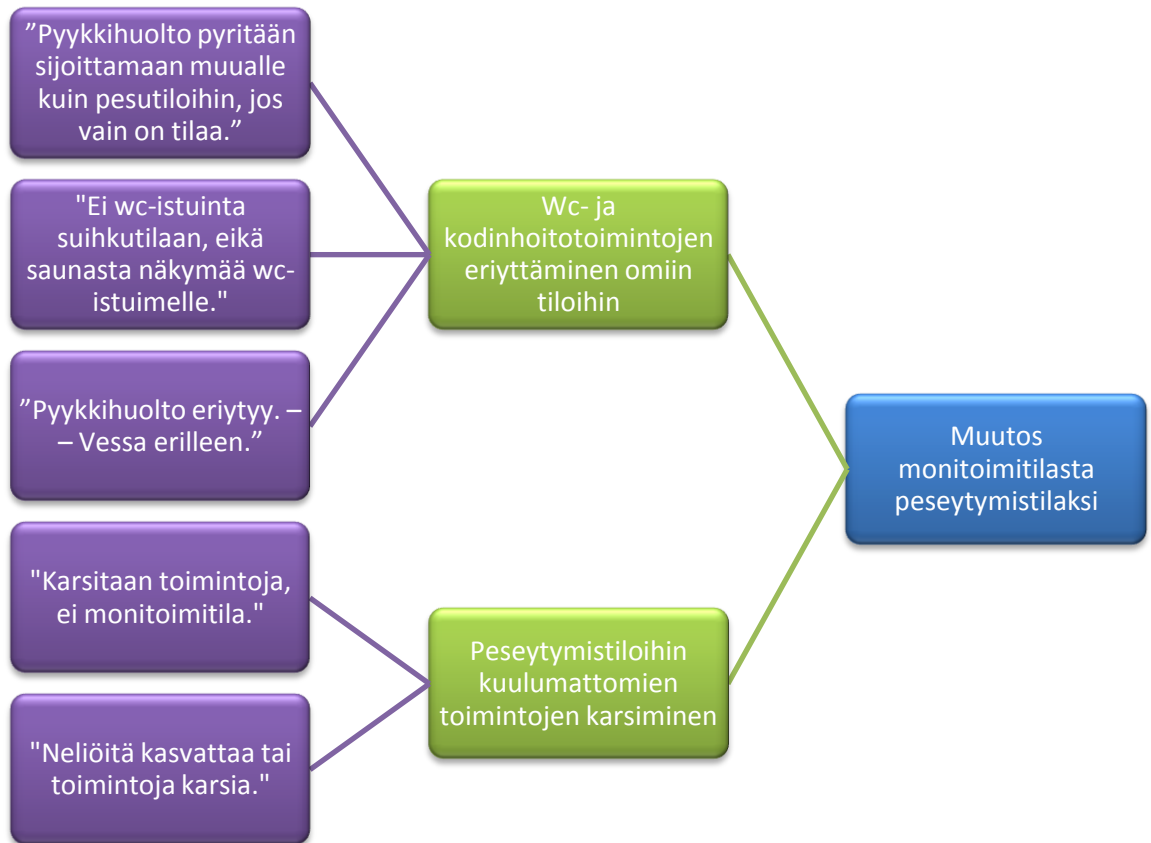
Haastateltavat henkilöt olen valinnut heidän ammatillisen osaamisensa perusteella tutkimusaiheeni suhteen. Tutkimusjoukkoni koostuu neljästä ryhmästä: sisustussuunnittelijoista, sisustusarkkitehteistä ja arkkitehteistä; sauna-alan ja kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajista, sekä valmistaloedustajista (Suulliset lähteet). Kullekin ryhmälle on omat haastattelukysymykset koskien heidän omaa ammattialaansa (Liite 3). Haastateltavia on yhteensä 13 henkilöä.

Haastattelun sisältöä suunnitellessa tein ensin teema-alueuettelon (Liite 2) keskeisimmistä aiheen teemoista, jonka pohjalta kokosin haastattelurungon. Vähäisen haastattelukokemukseni perusteella koin helpommaksi viedä haastattelua eteenpäin haastattelurungon kuin pelkän teema-alueuettelon avulla.

Haastattelutilanteessa haastattelurunko oli ohjenuoranani, mutta pyrin teema-haastattelulle tyypilliseen joustavuuden periaatteeseen keskustelussa, muun muassa esitin tarpeen vaatiessa syventäviä lisäkysymyksiä. Ensimmäisten haastatteluiden jälkeen arvioin kriittisesti haastattelun ja haastattelurungon onnistuneisuutta ja tein tarvittavia muutoksia seuraaviin haastatteluihin.

Haastattelut toteutettiin aikavälillä 14.1–3.2.2013 Joensuussa ja Jyväskylässä. Haastattelut olivat pääsääntöisesti yksilöhaastatteluja, lisäksi oli yksi parihaastattelu. Haastattelut tapahtuivat haastateltavan omassa, tutussa työympäristössä yhtä haastattelua lukuun ottamatta. Haastattelutilanteessa tallensin keskustelun sanelimella, mistä oli suuri apu, jolloin pystyin keskittymään paremmin itse haastattelun sisältöön ja keskustelu saattoi näin ollen olla vuorovaikutteisempaa.

Haastatteluaineiston analysoinnissa hyödynsin sisällönanalyysiä (kuva 27) mukaillen Jouni Tuomen ja Anneli Sarajärven teoksen Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi mallia. Pyrin mahdollisimman pian haastattelun jälkeen, joko samana tai viimeistään seuraavana päivänä, kun haastattelutilanne oli vielä tuoreena muistissa, siirtämään äänitallenteen tietokoneelle ja kirjoittamaan haastattelun auki sana sanalta. Tulostin kirjoittamani haastattelut ja perehdyin niiden sisältöön. Alleviivasin aineistosta mielestäni parhaiten tutkimustehtävääni vastaavat kohdat. Koin johdonmukaisimmaksi käydä aineistoa läpi sisustussuunnittelijoille, sisustusarkkitehdeille ja arkkitehdeille suunnatun kysymyslistan kysymysten aihealueiden mukaisesti. Jokaisella kysymyksellä oli oma paperinsa, johon listasin pelkistettyjä ilmauksia aihealueesta. Etsin pelkistetyistä ilmauksista samankaltaisuuksia ja erilaisuuksia, samaa asiaa tarkoittavat käsitteet yhdistin luokaksi, jonka nimesin luokan sisältöä kuvaavalla nimikkeellä. Tulososio perustuu haastatteluaineistosta muodostamaani tulkintaan ja käytetyt suorat lainaukset ovat minun haastatteluaineistosta esiin nostamia poimintoja.

Kuva 27. Esimerkki sisällönanalyysin toteutuksesta.

7 Tulokset

Tässä luvussa avataan haastatteluiden tulokset. Koska erilaisia haastattelurunkoja oli yhteensä neljä, käyn tulokset läpi selkeyden vuoksi sisustussuunnittelijoille, sisustusarkkitehdeille ja arkkitehdeille suunnatun kysymyslistan mukaisesti. Käytän heistä tässä yhteydessä termiä suunnittelijat. Täydennän heidän vastauksiaan aiheen mukaan valmistaloedustajien, kylpyhuoneiden ja sauna-alan erikoisliikkeiden edustajien vastauksilla. Vastaukset on avattu anonyymisti. Peseytymistiloissa tapahtuvia muutoksia pohdittaessa suuntaa-antavana aikajänteenä on 10, 20 vuotta.

7.1 Sekundaaritulasta primääritilaksi

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin suunnittelijoilta, kylpyhuoneiden ja sauna-alan erikoisliikkeiden edustajilta, mitkä heidän mielestään ovat olleet keskeisiä muutoksia tai trendejä peseytymistiloissa viimeisen 5–10 vuoden aikana. Suurin osa vastanneista totesi, että saunaan ja pesuhuoneeseen on alettu panostaa aiempaa enemmän. Panostus on havaittavissa muun muassa yleisenä vaatimustason nousuna, kyseisiltä tiloilta halutaan enemmän toimintoja, tilakoot ovat kasvaneet ja rahallinen panostus tiloihin on aiempaa suurempaa, mikä näkyy varustelussa ja pintamateriaaleissa. Vapaa-ajan ja yleisen hyvinvoinnin lisääntyminen on mahdollistanut peseytymistiloihin panostuksen kasvun.

”Huomattavasti enemmän ihmiset laittavat rahaa kylpyhuonetiloihin, ei enää sekundaarituloja. Laattoihin, kalusteisiin ja valaistukseen laitetaan rahaa.”

”Luksus lisääntynyt: sadesuihkut, ammeet, poreammeet.”

”Monessa kodissa haave kotikylpylästä.”

7.2 Monitoimipeseytymistilasta rentoutumistilaksi

Toinen kysymys käsitteli peseytymistilojen toimintoja ja niissä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia tulevaisuudessa noin seuraavan 10, 20 vuoden kuluessa. Eräs suunnittelijoista kiteytti osuvasti ajatuksen muutoksesta peseytymistilasta rentoutumistilaksi (kuva 28):

”10 vuoden tähtäimessä tarpeessa oleva muutos olisi, että pesutiloista muututtaisiin rentoutumistiloiksi. Kokonaisvaltaisesti tila enemmän sellainen, jonne mennään olemaan, rentoutumaan ja viihtymään. Muutos seurausta hektisestä työstä, sekä kotoilu- ja slow-ideologioista.”

Kuva 28. Tunnelmallinen ja rentouttava peseytymistila (Kuva: Axor 2013).

Lähes kaikki suunnittelijoista mainitsivat epäkohdiksi pyykkihuolto- ja wc-toiminnot peseytymistiloissa. Tulevaisuudessa kylpyhuone ei olisi enää monitoimitila, vaan eri toiminnot pyritään mahdollisuuksien mukaan eriyttämään omiin tiloihin; pyykkihuolto kodinhoitohuoneeseen ja wc-toiminnot erilliseen wc-tilaan. Jos tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, esimerkiksi osakehuoneistoissa, voidaan käyttää apuna erilaisia tilanjakajia, kuten liukuovia tai seinärakenteita tuomaan yksityisyyttä ja viihtyisyyttä. Kyseinen asia on ilmeisen keskeinen epäkohta, koska se nousee esiin toistamiseen myöhemmin kysyttäessä, mitä parannettavaa nykyisissä peseytymistiloissa olisi.

”Pyykkihuolto pyritään sijoittamaan muualle kuin pesutiloihin, jos vain on tilaa.”

”Ei wc-istuinta suihkutilaan, eikä saunasta näkymää wc-istuimelle.”

”Pyykkihuolto eriytyy. – – Vessa erilleen.”

”Karsitaan toimintoja, ei monitoimitila.”

Peseytymistilojen sijaintiin liittyvänä trendinä osan suunnittelijoiden, toisen valmistaloedustajan ja sauna-alan edustajan vastauksissa nousi esiin muista asuintiloista erilliset peseytymistilarakennukset (kuva 29). Toteutuksessa oli erilaisia variaatioita joko päärakennuksesta erillisenä pihasaunana tai erillisenä peseytymistilarakennuksena päärakennuksen yhteydessä saman katon alla, jonne kulku tarvittaessa olisi puolilämpimän tilan kautta, esimerkiksi lasitetun terassin. Erillinen peseytymistilarakennus saunoineen, pesuhuoneineen ja oleskelutiloineen toimisi omana yksikkönään vapaa-ajanviettopaikkana ja tarvittaessa vierashuoneena. Jos peseytymistiloja on kahdet, arkipeseytyminen tapahtuisi päärakennuksessa, jossa voisi olla infrapuna- tai sähkösauna. Erillisen saunarakennuksen puukiuasta lämmitettäisiin kun halutaan viettää iltaa suuremman porukan kesken ajan kanssa seurustellen ja rentoutuen.

”Hienoa jos olisi erilliset peseytymisrakennukset. Rentoutumisen merkitys kasvaisi. – – Saman katon alla, ulkotila välissä. Suomalainen sauna veden äärellä luonnon helmassa.”

”Yhdistää puolilämpimää tilaa, esimerkiksi lasitettu terassi, jonka kautta kulku saunatiloihin. Vanha pihapiiri-ajatus, mutta ei niin voimakkaasti, kun kulku puolilämpimän tilan kautta”

”Arkipeseytyminen kotona sisällä, tai infrapuna- tai sähkösauna ja ulkona puusauna. Tapa viettää iltaa, lämmittää saunaa.”

”Trendi savusaunojen ja pihasaunojen määrä lisääntynyt paljon. Saunominen yhteisöllistä. Työlästapa saunaa, lämmittäminen siirtymäriitti.”

Kuva 29. Erillinen saunarakennus (Kuva: Asuntomessut 2012).

Valmistaloedustajien ja kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajien mukaan hyvin tyypillinen pesu- tai kylpyhuoneen koko tällä hetkellä on omakotitalon uudisrakentajilla 5–7 m² ja osakehuoneistoissa 3–4 m². Saunan keskimääräinen koko puolestaan on valmistaloedustajien ja sauna-alan erikoisliikkeiden edustajien mukaan osakehuoneistoissa ja omakotitaloissa, joissa saunan merkitys käyttäjilleen ei ole kovin suuri 2–3 m². Jos sauna puolestaan koetaan tärkeäksi, on sen koko omakotitalossa neljästä neliömetristä ylöspäin.

Kodin peseytymistilojen koon kasvun jatkuminen tulevaisuudessa nykyisestään herätti vastaajissa ajatuksia sekä puolesta, että vastaan. Hieman yli puolet kaikista haastateltavista kuitenkin uskoi koon jatkavan kasvamistaan sekä saunan, että pesuhuoneen osalta:

”Suurempia tilat kuin ennen, onkohan kasvussa raja tullut jo vastaan, voi olla.”

”Vaikea sanoa, mikä on lämmityksen ja energian tilanne silloin. Pieneneekö ne, onko tämä se hetki, voiko niitä tehdä enää suurempana. Kalliita neliöitä, paljon lämmittämistä, seuraa yleistä energiatilannetta.”

”Jos on rahaa, tasoa nostetaan tekniikassa ja materiaaleissa. En usko kovin paljoa enää kasvavan.”

”Koko kasvaa, jos se taloudellisesti on mahdollista tai muuten rakennuksen suhteen, koska toimintoja halutaan enemmän ja miellyttävyyttä vapaa-ajan viettoon.”

”Koko kasvaa tulevaisuudessa. Lomalla nähdään hienoja kylpyläratkaisuja, halutaan kotiin viihtyvyyttä, tullaan rentoutumaan koko perheen kanssa.”

”Eriyttämällä eri toiminnot eri tiloihin kokonaiskoko kasvaa.”

7.3 Saunominen muuttaa muotoaan

Kysymyksessä neljä kysyttiin tuleeko sauna säilyttämään asemansa pesuhuoneen yhteydessä tulevaisuudessa. Kaikki suunnittelijoista olivat yksimielisiä saunan vankasta suosiosta:

”Ei sauna mihinkään lähde.”

”Uskon näin. Suomalaiset ovat vahvasti saunakansaa.”

”Kyllä. Asunto on helpompi myydä ja saa paremman hinnan, jos on sauna.”

”Joo, kyllä säilyttää. Koko saunomisen ajatus varmaan muuttaa vähän muotoaan. Suomalaiseen kotiin tulee erilaisia saunoja.” (kuva 30)

Kuva 30. Vasemmalla yhdistetty infrapuna- ja sähkösauna, oikealla höyrysauna (Kuvat: Saunapojat, Sisustus ja sepustus blogi 2013).

Saunan merkitys asukkaalle näkyy saunan koossa. Jos saunomista ei koeta erityisen tärkeäksi, sauna usein silti hankitaan asunnon paremman jälleenmyyntiarvon toivossa, tosin pienempänä. Jos saunominen koetaan tärkeäksi, sauna on suurempi ja siihen panostetaan enemmän. Perinteisen saunan vaihtoehtona tai lisänä nähtiin muun muassa infrapunasauna, höyrysauna, höyrykaappi, kylpyamme ja poreamme.

Saunan pinta- ja laudemateriaaleissa (kuvat 32 ja 33) tullaan tulevaisuudessa näkemään sauna-alan erikoisliikkeiden edustajien mukaan jalopuun rinnalla jalostettua puuta, kuten liimapuulevyä, vaneria ja puumuovikomposiittia. Puumuovikomposiitin (kuva 31) etuina saunassa koettiin:

”Puhdistettavuus. Värimaailma rajaton. Säilyy aina samannäköisenä, ei halkeile ja elä. Siinä ei kasva mikään.”

”Lauteissa puun ja muovin sekoitus, komposiitti. Tehdään valamalla, voi tehdä mitä tahansa muotoja, puun ominaisuudet eivät rajoita. Kestävyys ja pestävyys, kestää kovempia pesuaineita, hankausta. Helppo vaihtaa osia.”

Kuva 31. Puumuovikomposiitti (Kuva: 7 trust 2013).

Erään suunnittelijan mukaan puuverhousideat kulkeutuvat kuivien oleskelutilojen puolelta märkätiloihin, kuten vanerin ja sisustuspaneelien käyttö. Jalopuun käyttö saunassa uudistuu uusien puulajien ja erilaisten materiaalileveyksien ja puuntyöstötapojen myötä.

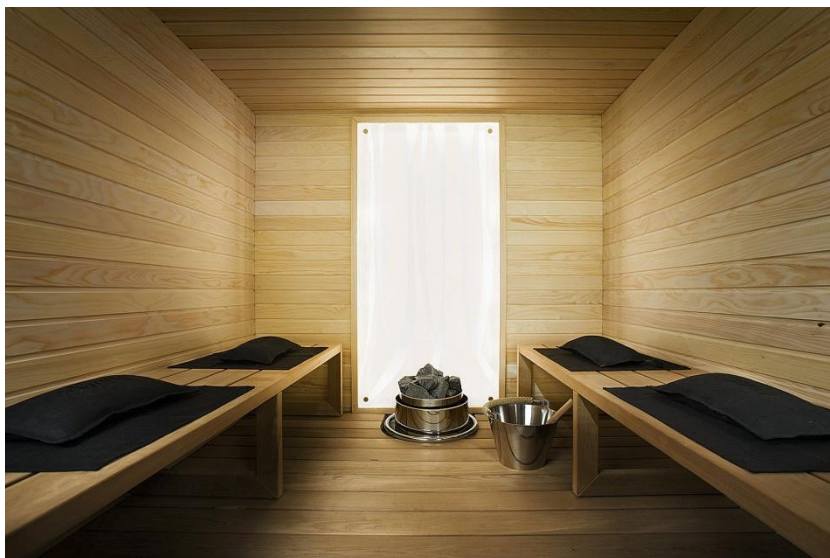
”Puu paras löylyhuoneen materiaali. Luovuttaa lämpöä, pitää kosteuden tasaisena.”

”Tulevaisuudessa ideoidaan, mitä on tapahtunut olohuoneen puolella puutuotteille. Paneeli ei yhtä ja samaa, vaan erilaisia uritettua ja käsiteltyä. Vaihtoehdot kasvavat paljon.”

”Paneelin leveydellä voi muuttaa ilmettä, leveämmät paneelit tulossa.”

Kuva 32. Vaihtoehtoisia saunan seinäverhouksia (Kuvat: Koskisen Oy, Tulikivi Oyj, Tähtisaunat 2013).

Kuva 33. Saunaideoita (Kuvat: Tulikivi Oyj, Suomen Tervaleppä Oy, Saunavision 2013).

Lauteissa on jo nyt tarjolla hyvin erilaisia ratkaisuja suorista lauteista ja muoto-lauteisiin ja irrallisiin istuimiin. Lauteissa pidettiin tärkeänä niiden purettavuutta siivouksen kannalta. Eräs suunnittelija nosti esiin block-ajattelun, jossa laudekokonaisuus voisi muodostua irrallisista kappaleista, jolloin kokonaisuus olisi muokattavissa:

”Lauteissa monimuotoisuutta. – – Voisiko sauna olla muunneltavissa, niin etteivät lauteet ja muut ole pysyvästi paikoilleen kiinnitetyt, vaan voisi vaihdella jälkeensä lauteiden sijaintia. Jonkinlaisia palikoita. Rikkoo perinteistä. Siihen suuntaan varmaan menossa.”

Sauna-alan erikoisliikkeiden edustajien mukaan sähkökiukaista kehitetään koko ajan ekologisempia, vähemmän sähköä kuluttavia. Kiukaissa tullaan näkemään kokeellisempaa muotoilua. Puukiukaiden määrä on kasvanut ja osa vastaajista arvioi niiden määrän kasvavan edelleen. Valaistus saunassa (kuva 34) tullaan toteuttamaan valokuiduin ja kuumuuden sallimissa rajoissa myös ledein. AV-latteiden määrä tulee kasvamaan peseytymistiloissa.

Kuva 34. Saunan valaistus (Kuva: Cariitti 2013).

7.4 Kylpyhuoneen pintamateriaalit ja kalustus

Suunnittelijat ja kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajat arvioivat kylpyhuoneiden pintamateriaalien valikoiman laajenevan tulevaisuudessa entisestään. Hiljalleen kuluttajat omaksuisivat uusia materiaaleja (kuva 35).

”Perinteisesti lattiat ja seinät laatoitetut, katto paneloitu. Ajattelu vapautuu, voi tulla kylpyhuoneisiin erilaisia materiaaleja.”

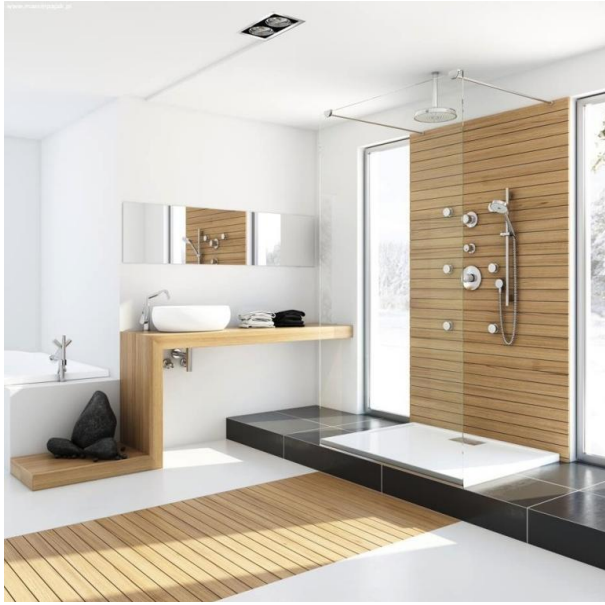
”Meillä se perinteisesti on laattaa, ei tarvitsisi olla. Suomalainen kuluttaja arka ottamaan uusia tuotteita vastaan voimakkaan home- ja vesivahinkokeskustelun takia. Lisäksi tarvitaan tekijä, joka uskaltaa lähteä tekemään.”

Pintamateriaalivaihtoehtoina perinteiselle keraamiselle laatalle vastaajat mainitsivat muun muassa: maalatut pinnat, erilaiset sisustuslaastein luodut tekstuurimaiset pinnat, suuret lasipinnat, puupinnat uusissa muodoissaan, paneelit ja erilaiset kosteaan tilaan soveltuvat levyt. Kun materiaalien kirjo on laaja ja lähes ”kaikkea on saatavilla”, korostuu yksilöllisyys valinnoissa. Materiaalien runsaudesta huolimatta keraamisen laatan koettiin säilyttävän asemansa kylpyhuoneiden käytetyimpänä materiaalina myös tulevaisuudessa.

Eräs suunnittelijoista toi esiin tuotekehitysajatuksen kuinka pintamateriaaleja voisi kehittää ajatellen kylpyhuoneremontin melko suurehkoja kustannuksia:

”Ihmisillä on vaikea hahmottaa kuinka paljon kylpyhuoneremontti maksaa. Työn määrä ja suomalainen työ kallista. Työn määrä nostaa kylpyhuoneremontin hintaa. – – Erilaisia levyjä, joissa on mietitty kosteantilan tarpeet. Saataisiin nopeammin ja helpommin tehtyä helposti puhdistettavaa pintaa. – – Tuotekehitys voisi ottaa huomioon, että saataisiin kauniita, aikaa kestäviä erilaisia ratkaisuja näppärästi toteutettua”

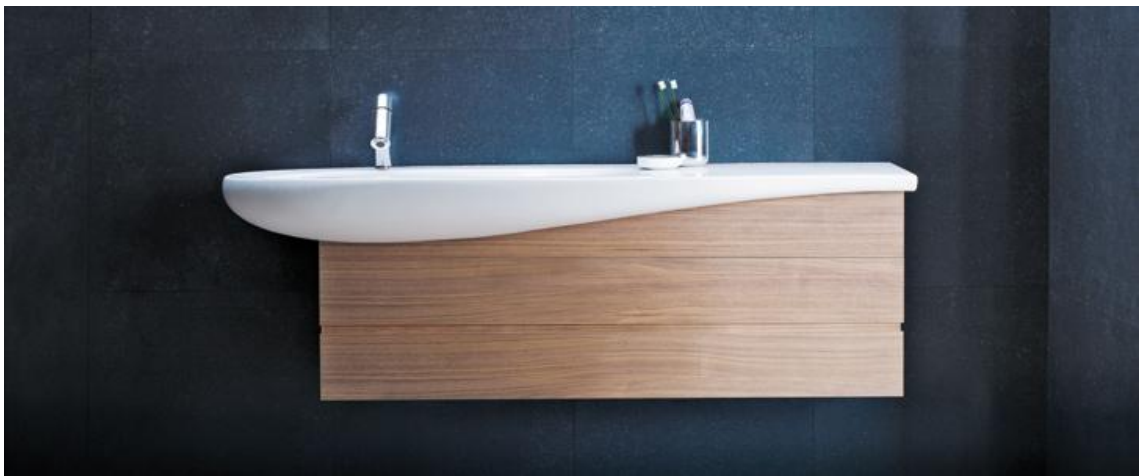
Kun kyseessä on märkätilat puhdistettavuus ja kosteuden kesto ovat keskeisiä ominaisuuksia pintamateriaaleille. Yhtenäiset seinäpinnat toteutettuna laastein, lasein tai levyin ilman sauman saumaa ovat helposti puhdistettavissa. Epäorgaanisista ainesosista valmistetut pintamateriaalit, jotka eivät homehdu, ovat omiaan märkätiloissa.

Kuva 35. Vaihtoehtoisia pintamateriaaleja kylpyhuoneisiin (Kuvat: Home-designing, Decos, Belle Arti 2013).

Kalusteissa luonnonmateriaalien uskottiin säilyttävän pintansa tulevaisuudessa-kin. Perinteiset kalustelevystä ja lastulevystä valmistetut kalusteet hintansa puolesta nähtiin valtavirran vaihtoehtona. Eräs suunnittelijoista mainitsi komposiitin hyödyntämisen myös kalusteiden materiaalina. Toinen kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajista koki kalusteiden ilmeen muokattavuuden ja personoinnin oman näköiseksi tulevaisuuden juttuna.

”Kalustelevy työstettävissä, edullinen materiaali, siksi säilyy. Kalusteiden ilmettä voi muuttaa vaihdettavilla etulevyillä tai allastasoihin emaloitavilla printeillä.”

Kuva 36. Aikaa kestäväää designia (Kuvat: Laufen 2013).

Kalusteissa, posliineissa, hanoissa ja suihkuissa tullaan panostamaan muotoiluun (kuva 36):

”Muotoilussa aletaan mennä designin puolelle; ettei wc-istuin näyttäisi niin ilmeisen wc-istuimelle.”

”Irtoaltailta haetaan makeamman näköistä muotoa, jotka ovat jo itsessään veistoksellisia.”

”Suihkut ja hanat, ei enää pelkkää Orasta, vaan vaaditaan enemmän, ilme ja ulkonäkö sama kuin kylpyhuoneessa muuten.”

Seinänsisäisistä järjestelmistä seinäkiinnitteinen wc-istuin on jo lyönyt vastaajien mukaan itsensä läpi, mutta seinänsisäiset suihkujärjestelmät (kuva 37) odottelevat vielä läpimurtoaan, niiden toki koko ajan yleistyessä. Seinänsisäisillä järjestelmillä sekä itse tuotteet, että suurempi asennukseen vaadittava työmäärä nostavat kustannuksia. Seinänsisäisten järjestelmien etuna nähtiin esteettisyys ja helpompi puhtaanapito.

”Seinänsisäiset wc-järjestelmät lisääntyvät, käytännöllisyys, siivoaminen. – – Seinä-wc ei tule syrjäyttämään perinteistä, vuokratuotannossa ja muussa kustannusten takia perinteinen.”

”Seinä-wc tullut jäädäkseen, puhdistettavuus, modernin ja nykyaikaisen näköinen.”

”Seinä-wc, tiloista esteettisempiä, siivouksen helppous.”

”Seinänsisäinen järjestelmä, mitä yksinkertaisempaan muotoon se menisi, sen parempi. Siihen suuntaan ollaan menossa.”

”Uusiin kohteisiin pääsääntöisesti suihkuissa seinänsisäiset järjestelmät.”

”Seinänsisäisten järjestelmien määrä kasvaa, ei tule syrjäyttämään hinnan takia perinteistä suihkua.”

”Työmäärä seinänsisäisen suihkujärjestelmän kanssa, onko rahansa väärä? Asennussysteemin täytyy muuttua, että olisi järkevää. Asennus, kuka tietää mikä ongelmapesä? Tarvitseeko niiden olla piilossa?”

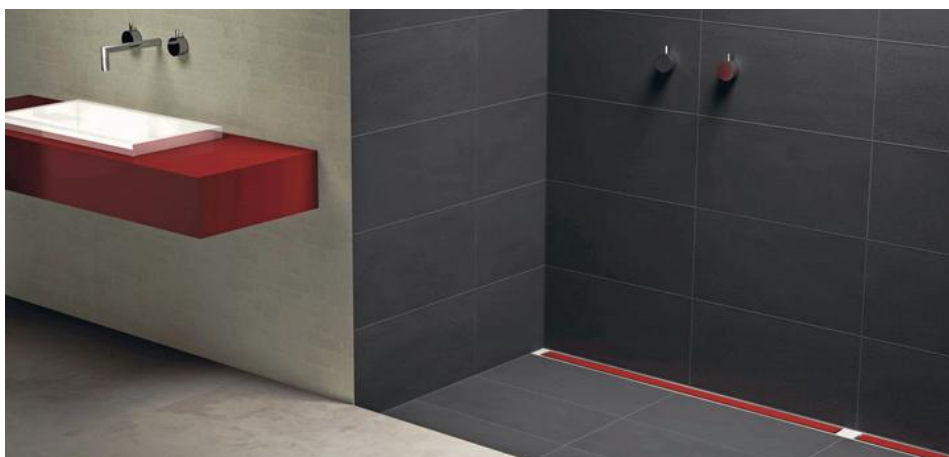

Kuva 37. Piiloasennettu kattosuihku (Kuva: tekijän 2012).

Unidrain-lattiakaivojärjestelmä (kuva 38) on tällä hetkellä vielä melko harvainen, mutta tulevaisuudessa sitä tullaan käyttämään perinteisen lattiakaivon ohella.

”Varakkaampien juttu. Marginaali tänä päivänä, en usko perinteisen kaivon haastajaksi seuraavan kymmenen vuoden aikana.”

”Unidrain-viemäroinnit, joilla päästään peruslattiakaivoista ja -kallistuksista tulevat muuttamaan pesuhuonetta ulkonäöllisesti. Rinta rinnan perinteisen kanssa.”

Kuva 38. Unidrain-lattiakaivo asennetaan seinän viereen tai kulmaan, jolloin tarvitaan kaato vain yhteen suuntaan (Kuva: Unidrain 2013).

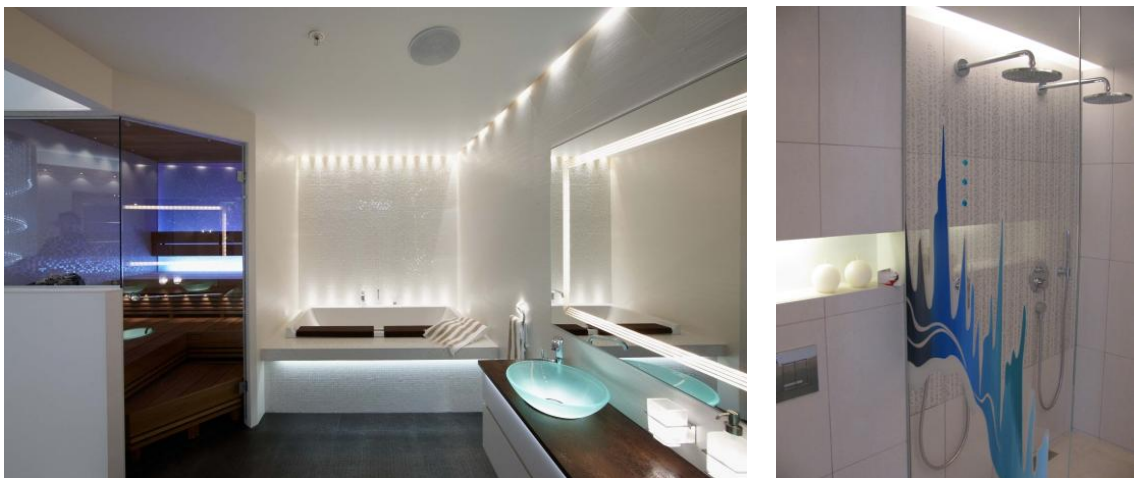
7.5 Valaistus ja teknologia

Kysymys kahdeksan käsitteli peseytymistilojen valaistusta. Peseytymistilojen muuttuessa tulevaisuudessa yhä enemmän kokonaisvaltaisiksi rentoutumistiloiksi valaistuksen merkitys kasvaa ja valaistukselta vaaditaan muunneltavuutta eri tilanteisiin ja tunnelmiin sopivaksi. Peseytymistiloissa tullaan tulevaisuudessa käyttämään aiempaa enemmän useita eri valonlähteitä yhden tai muutaman sijaan (kuva 39). Tarkoituksenmukainen valaistus yleistyy. Eri toiminnoille on omat valaistuksensa, esimerkiksi meikkausvalaistus, suihkuvalaistus ja tunnelmavalistus ammeessa rentoutuessa. Automatiikka lisääntyy; voi olla valmiiksi ohjelmoituja eri tilanteisiin soveltua valaistuksia, kuten aamu-, ilta- tai siivousvalaistus, tai automaattisesti toimiva valaistus liikkeentunnistimella, niin sanottuna yövalona.

Yleistyvinä valonlähteinä nähtiin valokuitu- ja led-tekniikka. Kyseiset tekniikat mahdollistavat epäsuoran valaistuksen, jossa itse valonlähde ei ole lainkaan näkyvässä, havaitaan vain pelkkä valo, joka heijastuu jonkin pinnan kautta. Suunnittelijat toivoivat panostusta kosteantilan valaisinten estetiikkaan ja muotoiluun.

”Ei enää yksi valo keskellä kattoa, vaan useita eri valonlähteitä.”

”Muunneltavuutta lisää. Kylpylämäiset jutut lisääntyvät, esimerkiksi valoseinät. Led mahdollistaa paljon.”

Kuva 39. Epäsuoraa valaistusta (Kuvat: Cariitti 2013, tekijän 2012).

Kysymyksessä yhdeksän tiedustelin suunnittelijoilta heidän näkemyksiään, kuinka teknologia tulee näyttäytymään peseytymistiloissa tulevaisuudessa. Vastajat kokivat, että teknologian määrä peseytymistiloissa tulee kasvamaan ja että uusia teknisiä innovaatioita kehitetään koko ajan parantamaan peseytymistilojen hygieenisyyttä, turvallisuutta, ekologisuutta sekä lisäämään arjen helppoutta ja viihtyisyyttä.

Märkätiloissa pinta- ja kalustemateriaalien kosteudenkestävyys sekä pintamateriaalien ja posliinipintojen likaa hylkivyyys ja itsestään puhdistuvuus lisäävät hygieenisyyttä ja helpottavat puhdistettavuutta. Manuaalisuus vähenee ja automaatio lisääntyy, muun muassa hanojen, suihkujen ja wc-istuinten käytössä. Audiovisuaaliset laitteet ja tunnelmallinen valaistus luovat viihtyisyyttä. Vettä ja sähköä säästävistä teknologisista ratkaisuista lisää seuraavassa kappaleessa.

”Itsepuhdistuvat materiaalit.”

”Erikoissuihku, poreamme, infrapunasauna, paljon teknologiaa vaativaa, jos on näitä kaikkia.”

7.6 Ekologisuus ja esteettömyys

Kymmenes kysymys käsitteli ekologisuutta. Suunnittelijat kokivat, että ihmisten valveutuneisuus ekologisuudesta lisääntyy tulevaisuudessa. Kun tietoisuus lisääntyy, osataan ekologisuus ottaa aiempaa paremmin huomioon ja myös vaatia sen huomioimista nykyistä enemmän. Vastajien mukaan ekologisuus tullaan huomioimaan peseytymistiloissa sähkön- ja vedensäästämisellä muun muassa seuraavin teknologisin oivalluksin:

”Valaistus led:ien myötä ekologisemmaksi.”

”Vedensäästö suihkuissa, veden runsauden fiilis ilman, että sitä vettä kuluu niin paljon.” Air Power-teknologia, ilman ja veden sekoittuminen.

Eräs vastanneista nosti esiin tuotekehitysidean, jossa tuote ohjaisi käyttäjänsä oikeaan ekologiseen käyttäytymiseen:

”Ekologisuutta haetaan tuotteisiin lisää. Tuote ohjaa sua oikeeseen käyttäytymiseen, eikä estä sua, jollain tavalla, esimerkiksi värivalolla, huomauttaa veden kulutuksesta.”

Kierrätettyjen materiaalien, kuten uusiomuovin, hyödyntämistä toivottiin entistä enemmän tulevaisuudessa (kuva 40). Materiaaleissa vastaajat suosisivat aitojen materiaalien käyttöä kalusteissa ja pinnoissa, kuten puun. Lähijattelun merkitystä korostettiin:

”Ekologiseen ajatteluun kuuluu, että kalusteet ja materiaalit olisivat valmistettu lähialueilla olevista materiaaleista, tehty lähialueilla, asennuksenkin voisi hoitaa joku lähialueella, sen loppukäyttö ja kierrätys olisi mahdollista.”

Kuva 40. Durat on polyesteripohjainen massiivimuovimateriaali, joka sisältää noin 30 % uusiomuovia ja on 100 %:sti kierrätettävissä. Siitä voidaan valmistaa mm. tasoja, altaita ja kylpyammeita (Kuvat: Ethos 2013).

Kysymys yksitoista käsitteli esteettömyyttä ja turvallisuutta. Suurin osa suunnittelijoista uskoi esteettömyyteen ja turvallisuuteen panostettavan tulevaisuudessa entistä enemmän.

”Väljä mitoitus hyödyttää kaikkia ihmisiä. Hyvä suuntaus ja tulee menemään eteenpäin. – – Suuret ikäluokat kun vanhenevat turvallisuusasiat nousevat esiin.”

Unidrain-lattiakaivojärjestelmän yleistymisen ja sitä kautta myös isojen lattia-laattojen käyttö pesutilojen lattiassa herätti keskustelua turvallisuudesta. Ison laatan märkätiloissa tulisi olla pinnaltaan riittävän karhea, jottei se aiheuta liukastumisriskiä. Apuvälineiltä muotoilussa toivottiin enemmän huomioitavan tuotteen esteettisyys ja monikäyttöisyys.

7.7 Parannusehdotukset ja muutosten ajallinen arviointi

Kysymyksessä kaksitoista kysyttiin, mitä parannettavaa nykyisissä kodin peseytymistiloissa olisi. Kysymys esitettiin suunnittelijoille, valmistaloedustajille ja kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden ja sauna-alan edustajille. Vastauksissa nousi selvästi esiin kaksi asiaa, jotka kaipaisivat tulevaisuudessa korjausta. Monet vastanneista kokivat nykyisten peseytymistilojen olevan keskimääräisesti liian pieniä, mikä aiheuttaa muun muassa toiminnallisuuteen ja kalustamiseen liittyviä ongelmia. Tilakoon kasvattaminen lisäisi tiloihin myös viihtyisyyttä.

”Pieniä, tilaa enemmän.”

”Jos neliöt kasvavat, tilat paranevat.”

”Suurempia kylpyhuoneita käytännölliseen päivittäiseen käyttöön, mahdollistaa tuotteiden sijoittelun eri tavoin.”

”Neliöitä kasvattaa tai toimintoja karsia.”

Toinen asia, johon kaivattiin parannusta, oli wc- ja pyykkihuoltotoiminnot peseytymistiloissa. Ne toivottiin eriytettävän erillisiin wc- ja kodinhoitotiloihin mahdollisuuksien mukaan yksityisyyden, viihtyvyyden ja toiminnallisuuden lisäämiseksi.

”Pyykkihuolto ja pytty pois.”

”Wc-istuin pois pesutiloista ja pyykkihuolto muualle tai erottaa esimerkiksi liukuovella.”

Viimeisessä kysymyksessä kysyttiin suunnittelijoilta kuinka he kokevat edellä mainittujen kodin peseytymistilojen mahdollisten muutosten tapahtuvan ajallisesti. Kaikki arvioivat muutosten tapahtuvan hiljalleen. Syynä tähän nähtiin peseytymistilojen remontoinnin kalleus ja se kuinka kuluttajat ovat valmiita ottamaan vastaan uusia asioita. Muutosten koettiin olevan kytköksissä yleiseen taloudelliseen tilanteeseen. Kun menee hyvin, on taloudellisia mahdollisuuksia kehittää asioita ja tehdä remonttia. Suurempien muutosten nähtiin vievän 10, 20 vuotta.

”Pikkuhiljaa, ei mullistavaa kymmeneen vuoteen. – – Pitkäjänteistä suunnittelutyötä taustalla ja tutkimustyötä, rakentamisen standardit.”

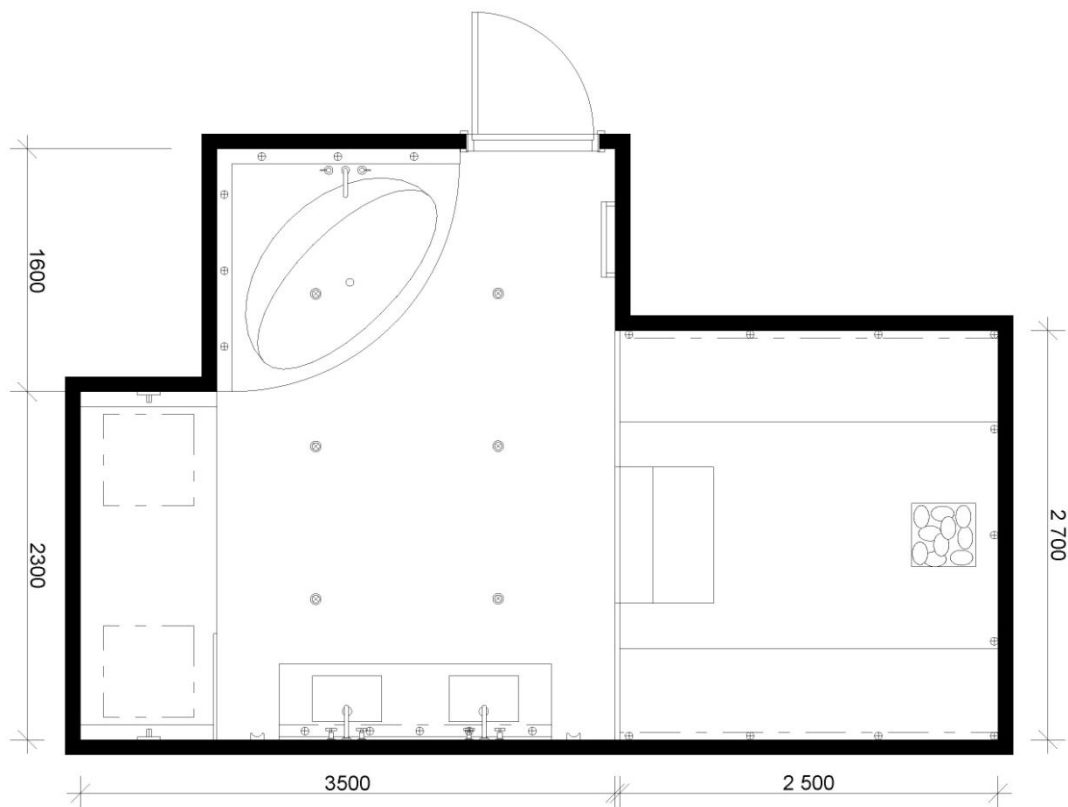
”Tapahtuu pikku hiljaa. Tuotekehitys kallista. Kuinka kuluttajat ottavat uusia juttuja vastaan?”

”Isommat muutokset hitaammin. Kalusteissa, laatoissa trendit vaihtuu vuosittain. 10 vuodessa siirrytään johonkin suuntaan. Kalliita remontoida. Odotetaan putkiremontteja.”

”Muutos vaatii 10, 20 vuotta, uusiin rakennuksiin nopeammalla aikataululla.”

8 Yhteenveto

ArchiCAD:lla piirtämiini 2D- ja 3D-mallinnuksiin (kuvat 41–43) olen koostanut visuaaliseen muotoon haastatteluiden keskeisimmät tulokset yhteenvedoksi. Sauna ja pesuhuone on mitoitettu perheelle.

Kuva 41. Saunan ja pesuhuoneen pohjapiirustus.

Pinta- ja laudemateriaalit

Jalostettu puu

- puumuovikomposiitti
- liimapuu
- vaneri

Jalopuu

- eri puulajit
- eri puuntyöstötavat ja materiaalileveydet
- sävytys

Valaistus

- valokuitu- ja led-tekniikka

Lauteet

- Block-ajattelu, muunneltavuus
- Tarvittaessa sijoitettu ja mitoitettu makoiluun ja yhdessä seurusteluun

Kiuas

- Muotoilu
- Ekologisuus

Tilasuunnittelu

- Tilavampi koko
- Lasiseinä saunan ja pesuhuoneen välillä yhdistää tiloja

Kuva 42. Saunan 3D-mallinnus.

Pintamateriaalit

Valikoima laajenee, ajattelu vapautuu, omaksutaan erilaisia materiaaleja pesutiloihin perinteisen keraamisen laatan vaihtoehdoksi:

- Maali
- Sisustuslaasti
- Lasi
- Puu eri muodoissaan
- Sisustuspaneeli
- Levy

Valaistus

- Useita valonlähteitä
- Muunneltavuus
- Eri toiminnoille omat valaistuksensa
- Epäsuoravalaisuus
- Valokuitu- ja led-tekniikka

Kalusteet

- Personointi, ilmeen muunneltavuus
- Muotoilu
- Komposiitti

Tilasuunnittelu

- Tilavampi koko
- Wc- ja kodinhoitotoiminnot omilla tiloillaan
- Rentoutumis-/ oleskelutila

Vesi- ja viemärikalusteet

- Unidrain lattiakaivojärjestelmä
- Piiloasennus: wc-istuin, suihku
- Muotoilun korostuminen
- Ekologisuus, veden säästäminen

Kuva 43. Pesuhuoneen 3D-mallinnus.

Tutustuessani Kotiliesi- ja Avotakka-lehtien avulla peseytymistilojen sisustustyy-
leihin vuosina 1960–2000 havaitsin tilojen säilyvän melko samanlaisina vuosi-
kymmenestä toiseen. Erityisesti saunojen osalta juurikaan mitään muutosta ei
ollut havaittavissa. Vasta laman jälkeen 1990–2000 lukujen vaihteessa alka-
neen sauna- ja kylpyhuonebuumin myötä oli nähtävissä suurempaa kehitystä.
Kuten haastatteluiden tuloksissa ilmeni, peseytymistilojen asema on vakiintunut
sekundaarituloista primääritiloiksi ja näin ollen panostus niihin tulee jatkumaan
myös tulevaisuudessa.

Peseytymistilojen merkitys on painottumassa enemmän oleskelutilamaisem-
maksi, mikä näkyy peseytymistilojen toiminnoissa ja sitä kautta myös sisustuk-
sessa. Sinne mennään oleilemaan, rentoutumaan, seurustelemaan yhdessä,
hoitamaan omaa terveyttä ja kauneutta (kuva 44). Tämä kaikki vaatii tietysti
samalla myös nykyistä enemmän neliöitä. Uudisrakentamisessa kerrostalon
sauna- ja kylpyhuoneratkaisuihin vain harva asukas voi tehdä tilallisia muutok-
sia. Vanhojen pienten kylpyhuoneiden korjauskohteissa käyttäjällä on vieläkin
heikommat mahdollisuudet vaikuttaa kylpyhuoneen toiminnallisiin ratkaisuihin,
ellei lisätilaa löydy viereisistä huoneista. Useimmiten vain omakotitalorakentajal-
la on mahdollisuudet toteuttaa unelmansa edellyttäen, että viranomaisten vaa-
teet tulevat täytettyä ja taloudelliset realiteetit eivät ole esteenä.

Kuva 44. Rentouttavaa kylpylätunnelmaa (Kuvat: Dornbracht 2013).

Haastateltavien vastauksissa nousi esiin tietynlainen kahtiajako, vastakainasettelu. Puulämmitteisten erillissaunojen yleistymisen myötä on nähtävissä peseytymistilojen ”paluu juurilleen” luonnon helmaan ja aitojen luonnonmateriaalien suosiminen. Toisaalta taas peseytymistilojen teknillistymistä sivuttiin ohimennen monien eri aihealueiden vastauksissa. Sain kuvan, että osa suunnittelijoista ei ollut erityisen kiinnostuneita teknologiaan liittyvistä innovaatioista, vaan arvostivat enemmänkin perinteisempää linjaa. Päätin etsiä muista lähteistä vielä lisätietoa peseytymistilojen teknillistymisestä, koska itse näen sen hyvin keskeisesti vaikuttavana osa-alueena peseytymistilojen muutokseen tulevaisuudessa.

Kodit teknillistyvät ja peseytymistilat siinä mukana. Funktionaaliset materiaalit ovat tulossa. Tällä hetkellä löytyy itsestään puhdistuva lasipinta ja saniteettiposliineista wc-istuimiin ja altaisiin saa erilaisia suojapinnoitteita. Osa suojauksista perustuu tuotteen jälkikäsittelyyn ja osa tehdään tuotteen valmistusprosessissa. Markkinoilla on jo antibakteerisia keraamisia laattoja, jotka hajottavat bakteereja, poistavat hajuja ja parantavat sisäilmaa. Vaikutus perustuu fotokatalyysiin. (Mattila 2013.)

Kodin tietoyksikkö muun muassa valvoo ja varoittaa kosteusongelmista, säättää energiankulutuksen käyttäjän tarpeen mukaan. Käyttäjän yksilöidyt tarpeet ohjaavat toimintoja proaktiivisesti, eli tietotekniikka ennakoi muun muassa käyttäjän toiveet ja reagoi niihin ohjelmoinnin mukaisesti. (Mattila 2013.)

Tulevaisuuden älykodin kylpyhuone toivottaa hyvät huomenet, säättää valaistuksen, avaa suihkun ja valikoi sopivan lämpötilan. Peseytymisen jälkeen lämmin ilmasuihku kuivaa peseytyjän hänen seuratessaan uutisia suihkutilaan sijoitetun näytön ruudulta (kuva 45). Kylpyhuone puhdistaa itse itsensä uv-valaistuksessa ja säättää kaikki toiminnat valmiustilaan kunnes kylpyhuonetta käytetään seuraavan kerran. (Mattila 2013.)

Kuva 45. Älykylpyhuoneen teknologiaa (Kuvat: Interactiveinteriors, Home-designing 2013).

Koen itse suunnittelijana, että meidän sisustussuunnittelijoiden on pidettävä yllä jatkuvaa oman ammatillisen osaaminen päivittämistä tässä koko ajan kehittyvässä ja teknologistuvassa peseytymistilojen sisustuksen murroksessa. Asiakkaat ovat yhä vain valveutuneimpia, kun he tulevat tietoisemmiksi sisustukseen liittyvistä asioista televisio-ohjelmien, lehtien ja muun median kautta, he osaavat vaatia myös suunnittelijoilta aina vain enemmän.

9 Pohdinta

Teemahaastattelu osoittautui mielestäni toimivaksi tiedonhakatavaksi tutkimusaiheeni kannalta. Sain teemahaastatteluiden ja täydentäen muun aineiston avulla kattavan vastauksen tutkimuskysymykseeni, kuinka kodin peseytymistilat tulevat kehittymään sisustussuunnittelun näkökulmasta käsin seuraavan 10, 20 vuoden aikana. Haastatteluiden tulosten anti oli tosin hieman maltillista verrattuna nykypäivän tilanteeseen, mutta näkisin sen johtuvan erilaisista peseytymistilojen suunnitteluun liittyvistä rajoitteista, kuten määräyksistä, sekä siitä kun jo nyt on niin paljon kaikkea tarjolla, jos vain osaa olla eri vaihtoehtoista tietoinen.

Miksipä siis keksimään väkisin pyörää täysin uudelleen kun se on hyväksi ja toimivaksi havaittu.

Eräs opinnäytetyön haastavimmista osuuksista oli saadun haastatteluaineiston analysointi ja koostaminen yhdeksi yhtenäiseksi johdonmukaisesti eteneväksi tekstiksi, sillä haastatteluaineisto oli suuri ja eri haastateltavaryhmiä oli neljä ja näillä neljällä ryhmällä oli osittain samat ja osittain eri kysymykset. Koen kuitenkin onnistuneeni tulosten koostamisessa hyvin, mutta tässä voisi olla jotain opittavaa mahdollista ensi haastattelututkimuskertaa varten.

Jo haastattelutilanteissa huomasin vastauksissa toistuvuutta verraten aiempiin haastatteluihin, samankaltaisten vastausten toistuvuus osoittaa mielestäni tulosten luotettavuutta. Vastausten toistuvuus osoitti minulle myös sen, kun haastateltavien määrä oli tullut täyteen, saadun tiedon määrä ei enää juurikaan lisääntynyt. Pyrin tuomaan esiin mahdollisimman luotettavasti haastateltavien käsityksiä, silti haastattelututkimuksessa kyse on aina tutkijan tulkinnasta. Haastattelun tulos on seurausta haastateltavan ja haastattelijan yhteistoiminnasta. Olen myös pyrkinyt haastateltavien suorien lainausten avulla avaamaan lukijalle, kuinka olen päätenyt omiin tulkintoihini haastatteluaineistosta.

Opinnäytetyön tekeminen oli yksi iso itsenäinen projekti muiden opintoon kuuluvien aiempien projektien joukossa, joten isojen projektien läpivienti oli sinällään jo tuttua, enkä kokenut sitä erityisen haastavaksi. Hieman pikkutarkkuuteen taipuvaisena persoonana opinnäytetyön tekeminen opetti minulle sietoa jatkuvaa keskeneräisyyttä ja epätäydellisyyttä kohtaan, tekstiä ei tarvitse, eikä kannata yrittääkään kirjoittaa ensimmäisellä kerralla viimeistä pilkunpaikkaa myöten lopulliseen muotoon. Koen opintojen aikaisten opinnäytetyöni aihetta koskevien ammatillisten projektien ja työharjoittelun osaltaan tukeneen opinnäytetyön tekoani. Syventyminen sauna- ja kylpyhuonesuunnitteluun opinnäytetyön myötä mahdollistaisi erikoistumisen kyseiselle suunnittelun alueelle.

Toivon opinnäytetyöni herättävän keskustelua ja nostavan lukijalle esiin uusia, vaihtoehtoisia ajatuksia peseytymistilojen toteutukseen, sekä rohkeutta toteuttaa juuri se omien unelmien mukainen peseytymistila.

Lähteet

- Avotakka 1973–1979, 1982–1986, 1990–1999, 2000, 2005.
- Bergroth, K. 1944. Sauna-ajatuksia. Karjalan Aamu.
- Helamaa, E. 2008. Saunarakennusten kehitys kirjassa Saunan suunnittelu. Rakennustieto Oy. Hämeenlinna. 5. uudistettu painos. 9–27.
- Hirsjärvi, S., Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Kotiliesi 1966–1967.
- Koski, P. 2012a. Suomalaisen sisustuksen helmet 50–70 -luvulta: Muistatko nämä? Jokakoti.
<http://www.mtv3.fi/jokakoti/minisaitit/artikkeli.shtml/2012/09/1619166?asuminen/ajankohtaista>. 18.11.2012.
- Koski, P. 2012b. Suomalaisen sisustusmuodin klassikot 80–00 luvulta: Muistatko nämä? Jokakoti.
<http://www.mtv3.fi/koti/sisustus/artikkeli.shtml/2012/09/1619107/suomalaisen-sisustusmuodin-klassikot-----luvulta-muistatko-nama>.18.11.2012.
- Laaksonen, P. 1999. Suomalaisen sauna-aatteen synty kirjassa Löylyn henki – kolmen mantereen kylvyt. Rakennustieto Oy. Hämeenlinna. 140.
- Mattila, N. 2013. Esteettisiä elämyksiä ja uutta teknologiaa kylpyhuoneisiin. Rakenna oikein.
<http://www.rakennaoy.fi/fi/artikkelit/kylpyhuone-haaste-sisustuksen-suunnitteluun>. 6.4.2013.
- Pentikäinen, J. 1999. Löylyn henki kirjassa Löylyn henki – kolmen mantereen kylvyt. Rakennustieto Oy. Hämeenlinna. 102–113.
- Perälä, R. 2012. Suunnittele ja rakenna hyvä huoneistosauna julkaisussa Rakenna oikein 2012, nro 1b/2012 pienrakentajan ratkaisut. Kouvola: Scanweb. 318–323.
- Rakennustieto Oy. 1990. RT 91–10440 Sauna 2, saunan tilojen suunnittelu. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 1991. RT 91–10468 Sauna 3, saunan rakenteiden suunnittelu. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 1991. RT 91–10469 Sauna 4, saunan lauteet ja kalusteet. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 1992. RT 91–10475 Sauna 5, saunan kiukaat. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 1992. RT 91–10480 Sauna 6, saunan LVIS-suunnittelu. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 1994. RT 93–10537 Asunnon peseytymis- ja wc-tilat. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 2000. Löylyn henki – kolmen mantereen kylvyt. Hämeenlinna: Karisto Oy.
- Rakennustieto Oy. 2001. RT 84–10759 Märkätilojen rakenteet. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 2007. RT 75–10909 Lamput. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 2008. RT 93–10932 Asuntosuunnittelu Hygienenhoito. RT-ohjekortti.
- Rakennustieto Oy. 2008. Saunan suunnittelu. 5. uudistettu painos. Hämeenlinna.

- na: Karisto Oy.
- Savaloja, E. 2010. Aika aikaansa kutakin. Avotakka 10B Suomi-design/2010, 31.
- Sähtöturvallisuuden edistämiskeskus ry STEK. Mikä on IP-luokitus?
http://www.stek.fi/sahkon_kaytto_kotona/sahkolaitteiden_ip_luokitus/fi_FI/mika_on_ip_luokitus/. 6.3.2013.
- Teirisalo, L. 1985. Tämäkin on kylppäri. Avotakka 3/1985, 55.
- Vuolle-Apiala, R. 2009. Savusauna ennen ja nyt. Porvoo: WS Bookwell.
- Walimaa, S. 1999. Sauna ja Kalevala kirjassa Löylyn henki – kolmen mantereen kylvyt. Rakennustieto Oy. Hämeenlinna. 94–101.
- Ympäristöministeriö, asunto- ja rakennusosasto. 1998. Suomen rakentamismääräyskokoelma, C2, Kosteus, määräykset ja ohjeet.

Suulliset lähteet

Sisustussuunnittelijat, sisustusarkkitehdit, arkkitehdit

- Eronen, Sirkka. 2013. Sisustusarkkitehti, AMK. Sisustustoimisto Osviitta. Opettaja. Pohjois-Karjalan ammattiopisto, sisustusala. Nauhoitettu haastattelu 14.1.2013.
- Illman, Virpi. 2013. Sisustussuunnittelija, SI. Sisustus Violet Oy. Nauhoitettu haastattelu 28.1.2013.
- Kankkunen, Anu. 2013. Sisustusarkkitehti, AMK. Sisustussuunnittelutoimisto Tuuma Ky. Nauhoitettu haastattelu 17.1.2013.
- Korkeela, Maija. 2013. Arkkitehti, sisustusarkkitehti. Necto Design Oy. Nauhoitettu haastattelu 18.1.2013.
- Kosola, Nina. 2013. Rakennusarkkitehti, arkkitehti. Arkkitehti- ja Suunnittelu-konttori Liimatta & Kosola Ay. Opettaja. Karelia-ammattikorkeakoulu, sisustusarkkitehtuurin ja kalustesuunnittelun koulutusohjelma. Nauhoitettu haastattelu 23.1.2013.
- Väistö, Satu. 2013. Sisustussuunnittelija. Sisustussuunnittelu Väistö Satu Ky. Nauhoitettu haastattelu 25.1.2013.

Kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajat

- Hassinen, Pekka. 2013. Toimitusjohtaja. Joensuun Tupatarvike Oy. Nauhoitettu haastattelu 21.1.2013.
- Lifländer, Kirsi. 2013. Sisustusmyyjä. RTV-Yhtymä Oy. Haastattelu 3.2.2013.

Sauna-alan erikoisliikkeiden edustajat

- Hassinen, Heikki. 2013. Yrittäjä. Tähtisaunat Oy. Nauhoitettu haastattelu 21.1.2013.
- Mikkola, Max. 2013. Myyjä, suunnittelija. Suomala, Matti. 2013. Liiketoiminnanjohtaja. Sun Sauna Oy. Nauhoitettu haastattelu 28.1.2013.

Valmistaloedustajat

- Eskelinen, Jari. 2013. Kastelli-kauppias, yrittäjä. Kastelli-talot Oy. Nauhoitettu haastattelu 24.1.2013.
- Tuppurainen, Heini. 2013. Edustaja. Herrala Talot Oy. Yrittäjä. Heini Tuppurainen Tmi. Nauhoitettu haastattelu 16.1.2013.

Kuvalähteet

1. Tekijän 2013.
2. Tekijän 2013.
3. Sakari Pälsi.
4. Samuli Paulaharju. Samuli Paulaharju: Karjalainen sauna.
5. Veikko Kyander. U.T. Sirelius: Suomen kansanomaista kulttuuria.
6. Kotiliesi 1966–1967.
7. Avotakka 1973–1979.
8. Avotakka 1973–1979.
9. Avotakka 1982–1986.
10. Avotakka 1982–1986.
11. Avotakka 1990–1999.
12. Avotakka 2005.
13. SunSauna. <http://www.sunsauna.fi/index.php/etusivu/saunansuunnittelu4/referenssit>. 10.5.2013.
14. RT 91–10440.
15. RT 93–10932.
16. RT 93–10932.
17. RT 93–10932.
18. RT 75–10909.
19. RT 91–10440.
20. RT 91–10440.
21. RT 91–10440.
22. RT 91–10440.
23. RT 91–10440.
24. RT 91–10469.
25. RT 91–10480.
26. RT 73–10621.
27. Tekijän 2013.
28. Axor. <http://www.hansgrohe-int.com/138.htm>. 10.5.2013.
29. Asuntomessut. <http://www.asuntomessut.fi/kokkola-2011/anvia-koti>. 10.5.2013.
30. Saunapojat Oy. <http://www.saunapojat.fi/fi/referenssi/12512701890611#>. 10.5.2013.
Sisustus ja sepustus blogi.
<http://sisustusjasepustus.blogspot.fi/2010/09/kuopion-asuntomessujen-talo-39-helmi.html>. 10.5.2013.
31. 7 trust. <http://www.woodplasticcompositepanel.com/wood-plastic-product/wood-plastic-flooring-board/>. 10.5.2013.
32. Koskisen Oy.
<http://www.koskisen.fi/yritys/mediapankki/lehdistotiedotteet/2011-06-06/koskisen-tuo-markkinoille-kostean-tilan-sisustusvan>. 10.5.2013.
Tulikivi. http://www.tulikivi.fi/uutiset/Kuvia_Tampereen_Asuntomessuilta. 10.5.2013.
Tähtisaunat. <http://www.tahtisaunat.fi/FI/Galleria/tabid/6512/Default.aspx>. 10.5.2013.

33. Tulikivi. http://www.tulikivi.fi/uutiset/Kuvia_Tampereen_Asuntomessuilta. 10.5.2013.
Suomen Tervaleppä Oy. <http://www.suomentervaleppa.fi/galleria/>. 10.5.2013.
Saunavision. http://www.saunavision.fi/img/dyn/moderni-saunan_sisustus.jpg. 10.5.2013.
34. Cariitti. <http://www.cariitti.fi/sivut/saunakuvat>. 10.5.2013.
35. Home-designing. <http://www.home-designing.com/2012/12/modern-bathrooms-with-spa-like-appeal>. 10.5.2013.
Decos Oy. www.decos.fi. 10.5.2013.
Belle Arti. <http://www.bellearti.fi/galleria.html>. 10.5.2013.
36. Laufen. http://www.laufen.com/wps/wcm/connect/laufen_com/en/products/11.0A43. 10.5.2013.
37. Tekijän 2012.
38. Unidrain. www.unidrain.fi. 10.5.2013.
39. Cariitti. <http://www.cariitti.fi/sivut/kylpyhuoneiden-kuvat>. 10.5.2013. Tekijän 2012.
40. Ethos sustainable finishes. <http://www.ethos-sf.com/durat.html>. 10.5.2013.
41. Tekijän 2013.
42. Tekijän 2013.
43. Tekijän 2013.
44. Dornbracht. <http://www.dornbracht.com/en-FI/Products/Bath-and-Spa.aspx>. 10.5.2013.
45. Interactiveinteriors. <http://www.interactiveinteriors.com.au/products/multi-touch-screen-mirror/> 10.5.2013. Home-designing. <http://www.home-designing.com/2009/09/bathrooms-of-the-future>. 10.5.2013.

Taulukko 1

Esimerkki peseytymis- ja wc-tilojen kalusteista ja varusteista henkilömäärän mukaan

Taulukko 1.

Esimerkki peseytymis- ja wc-tilojen kalusteista ja varusteista henkilömäärän mukaan.

henkilöitä	tilat	vesi- ja viemärikalusteet	kalusteet ja varusteet	sähkö
1...2	<p>kh + wc-tila</p> <p>vaatehuolto kylpyhuoneen yhteydessä tai erikseen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kylpyamme, suihkuallas tai suihkutila • pesuallas • wc-istuin • suihkuhana • allashana ja käsisuihku • kuivauspatteri* <ul style="list-style-type: none"> • pesukoneen täyttöhana ja viemärintiliitin • kuivauspatteri* 	<ul style="list-style-type: none"> • kaappi hygieniatarvikkeille • peili • pyyheliinakoukut • suihkutanko • wc-paperiteline • taso, hyllyt tai ritiläkori • tarvittaessa tukitankoja <p>tilavaraukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • pesukoneelle • pyykin kuivaukselle • likapyykin säilytykselle 	<ul style="list-style-type: none"> • peilivalaisin • tarvittaessa kattovalaisin • pistorasia sähkölaitteiden käyttöä varten • pistorasia sähkötoimiselle allashanalle • pistorasia sähkötoimiselle kuivauspatterille <ul style="list-style-type: none"> • valaisin • pistorasia pesukoneelle • pistorasia kuivauslaitteelle • pistorasia sähkötoimiselle kuivauspatterille
2...4	<p>kh</p> <p>wc-tila kylpyhuoneen yhteydessä tai erillinen huonetila</p> <p>vaatehuolto kylpyhuoneen tai wc-tilan yhteydessä tai erikseen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kylpyamme, suihkuallas tai suihkutila • pesuallas • suihkuhana • allashana • kuivauspatteri* <ul style="list-style-type: none"> • pesuallas • wc-istuin • allashana ja käsisuihku <ul style="list-style-type: none"> • pesukoneen täyttöhana ja viemärintiliitin • kuivauspatteri* 	<ul style="list-style-type: none"> • kaappi hygieniatarvikkeille • peili • pyyheliinakoukut • suihkutanko • taso, hylly tai ritiläkori • tarvittaessa tukitankoja <ul style="list-style-type: none"> • peili • pyyheliinakoukut • wc-paperiteline • tarvittaessa tukitankoja <p>tilavaraukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • pesukoneelle • pyykin kuivaukselle • likapyykin säilytykselle 	<ul style="list-style-type: none"> • peilivalaisin • tarvittaessa kattovalaisin • pistorasia sähkölaitteiden käyttöä varten • pistorasia sähkötoimiselle allashanalle • pistorasia sähkötoimiselle kuivauspatterille <ul style="list-style-type: none"> • peilivalaisin • tarvittaessa kattovalaisin • pistorasia sähkölaitteiden käyttöä varten • pistorasia sähkötoimiselle allashanalle <ul style="list-style-type: none"> • valaisin • pistorasia pesukoneelle • pistorasia kuivauslaitteelle • pistorasia sähkötoimiselle kuivauspatterille
4...6	<p>kh + wc-tila</p> <p>wc-tila (+ suihku) erillinen huonetila</p> <p>vaatehuolto kylpyhuoneen tai wc-tilan yhteydessä tai erikseen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kylpyamme, suihkuallas tai suihkutila • 1...2 pesuallasta • wc-istuin • suihkuhana • 1...2 allashanaa • käsisuihku • kuivauspatteri* <ul style="list-style-type: none"> • pesuallas • wc-istuin • allashana ja käsisuihku • (suihkuallas tai suihkutila) • (suihkuhana) <ul style="list-style-type: none"> • pesukoneen täyttöhana ja viemärintiliitin • kuivauspatteri* 	<ul style="list-style-type: none"> • kaappi hygieniatarvikkeille • peili • pyyheliinakoukut • suihkutanko • wc-paperiteline • taso, hyllyt tai ritiläkori • tarvittaessa tukitankoja <ul style="list-style-type: none"> • peili • pyyheliinakoukut • wc-paperiteline • tarvittaessa tukitankoja • (suihkutanko) <p>tilavaraukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pesukoneelle • pyykin kuivaukselle • likapyykin säilytykselle 	<ul style="list-style-type: none"> • peilivalaisin • tarvittaessa kattovalaisin • pistorasia sähkölaitteiden käyttöä varten • pistorasia sähkötoimiselle allashanalle • pistorasia sähkötoimiselle kuivauspatterille <ul style="list-style-type: none"> • peilivalaisin • tarvittaessa kattovalaisin • pistorasia sähkölaitteiden käyttöä varten • pistorasia sähkötoimiselle allashanalle <ul style="list-style-type: none"> • valaisin • pistorasia pesukoneelle • pistorasia kuivauslaitteelle • pistorasia sähkötoimiselle kuivauspatterille

*vesi- tai sähkötoiminen

Teema-alueuettelo

Haastattelukysymykset – Sisustussuunnittelijat, sisustusarkkitehdit, arkkitehdit

Tulevaisuuden peseytymistila

Taustatiedot: nimi, asema, organisaatio

1. Mitkä ovat olleet keskeisimmät muutokset tai trendit peseytymistiloissa viimeisen 5-10 vuoden aikana?
2. Koetko kodin peseytymistilojen toiminnoissa tapahtuvan muutosta seuraavan 10, 20 vuoden aikana nykyisestä? Jos, niin millä tavoin?
3. Millaisia muutoksia arvioisit peseytymistilojen kokevan sijainnin ja koon suhteen tulevaisuudessa?
4. Koetko saunan säilyttävän asemansa yksityiskodeissa pesuhuoneen yhteydessä tulevaisuudessa? Millaisia vaihtoehtoja saunalle näet?
5. Kuinka näkisit, että sauna tulee muuttumaan seuraavan 10, 20 vuoden aikana (pintamateriaalit, lauteet, kiuas, valaistus)?
6. Millaisena näet peseytymistilojen pintamateriaalit noin 10, 20 vuoden kuluessa nykyisestä?
7. Kuinka arvioisit peseytymistilojen kalusteiden, sekä vesi- ja viemärikalusteiden kehittyvän tulevaisuudessa?
8. Millaisena näkisit peseytymistilojen valaistuksen tulevaisuudessa?
9. Kuinka teknologia mielestänne näyttäytyy peseytymistiloissa tulevaisuudessa?
10. Miten ekologisuus tulee mielestänne näkymään peseytymistiloissa tulevaisuudessa?
11. Kuinka esteettömyys ja turvallisuus mielestänne tullaan huomioimaan peseytymistiloissa tulevaisuudessa?
12. Mitä parannettavaa nykyisissä peseytymistiloissa mielestänne olisi?
13. Kuinka arvioisit peseytymistilojen muutoksien tapahtuvan ajallisesti? Miksi?

Haastattelukysymykset – Kylpyhuoneiden erikoisliikkeiden edustajat

Tulevaisuuden peseytymistila

Taustatiedot: nimi, asema, organisaatio

1. Mitkä ovat olleet keskeisimmät muutokset ja trendit kylpyhuoneissa viimeisen 5-10 vuoden aikana?
2. Mitä asiakkaat toivovat kylpyhuoneelta tällä hetkellä?
3. Tyypillinen kylpyhuoneen koko tällä hetkellä? Mihin suuntaan kokisit kylpyhuoneen koon muuttuvan noin 10, 20 vuoden kuluessa?
4. Kuinka koet, että kylpyhuoneen tulevat kehittymään noin 10, 20 vuoden kuluessa nykyisestä?
 - a. pintamateriaalit
 - b. kalusteet
 - c. posliinit
 - d. hanat ja suihkut
 - e. ammeet, höyrykaapit yms.
5. Mitä parannettavaa nykyisissä kylpyhuoneissa mielestänne olisi?

Haastattelukysymykset – Sauna-alan erikoisliikkeiden edustajat

Tulevaisuuden peseytymistila

Taustatiedot: nimi, asema, organisaatio

1. Mitkä ovat olleet keskeisimmät muutokset tai trendit saunoissa viimeisen 5-10 vuoden aikana?
2. Mitä asiakkaat toivovat saunalta tällä hetkellä?
3. Tyypillinen saunan koko tällä hetkellä? Mihin suuntaan kokisit saunan koon muuttuvan noin 10, 20 vuoden kuluessa?
4. Kuinka koet, että saunan..... tulee/tulevat kehittymään noin 10, 20 vuoden kuluessa nykyisestä?
 - a. saunan seinä- ja kattoverhoilu
 - b. lauteet
 - c. kiuas
 - d. valaistus
5. Mitä parannettavaa nykyisissä saunoissa mielestänne olisi?

Haastattelukysymykset – Valmistaloedustajat

Tulevaisuuden peseytymistila

Taustatiedot: nimi, asema, organisaatio

1. Millainen on tyypillinen peseytymistilaratkaisu tällä hetkellä? Onko sauna? Montako kylpyhuonetta? Saunan ja kylpyhuoneen tyypillinen koko? Varustelu: montako suihkua, amme, tupla-altaat?
3. Millaisia muutoksia asiakkaat toivovat valmiisiin ratkaisuihin peseytymistilojen osalta?
4. Mitä parannettavaa nykyisissä peseytymistiloissa mielestänne olisi?
5. Millaisia muutoksia kokisit peseytymistiloissa tapahtuvan noin seuraavan 10, 20 vuoden aikana?
6. Koetko peseytymistilojen koossa tai sijainnissa tapahtuvan muutoksia tulevaisuudessa? Jos, niin millaisia?